Komunitný plán sociálnych služieb

(novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.)

Obec Pravenec

Programovacie obdobie 2025 - 2029

0. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej obec Pravenec plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie obec Pravenec využilo pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení č. 317/2009 Z. z., 332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., , 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:
- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

0.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov obce Pravenec boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaný plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v obci poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v obci Pravenec .
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje obec Pravenec .
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v obci Pravenec je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami obecného rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mezianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v obci Pravenec sú definované ľuďmi, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektami s priamym vplyvom na obec Pravenec .
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je obcou Pravenec považované za žiadúce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v obci.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce Pravenec .
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov obce, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálnu, nájomnú.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce rozvoja sociálnych služieb v užšom aj

širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2
Komunitný plán sociálnych služieb obce Pravenec integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) obce Pravenec 2025 - 2029, integruje a nadväzuje na **Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2021 - 2030**, PHRSR obce, Územný plán obce, pôvodný Komunitný plán sociálnych služieb, Program rozvoja bývania, Viacročný rozpočet, a iné. KPSS obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda 2021 - 2027, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Agenda 2030, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014), Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008), Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019) a Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013). Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027, Horizont Európa (2021 – 2027), Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie), Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania a Európsky pilier sociálnych práv (2017).

Rozmer – 3
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným **pracovným skupinám** na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Rozmer – 4
Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

0.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb,** ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - obce a sú poskytované v obci.

A) Sociálne služby
Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách

- prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- dopravná služba,
- opatrovateľská služba,
- domov seniorov a domov sociálnych služieb,
- stravovanie seniorov,

B) Služby vzdelávania

- predškolská výchova - materské školy,
- základné vzdelávanie - základné školy,
- záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času,
- školská záujmová činnosť - školské kluby detí,
- záujmová mimoškolská činnosť - umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania,

C) Zdravotnícke služby

- základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu,
- špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie,
- iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne,
- rehabilitačné služby,
- lekárne,
- dopravná zdravotná služba,
- lekárska služba prvej pomoci,

D) Voľno-časové aktivity

- športové ihriská, telocvične,
- oddychové zóny,
- športové kluby a jednoty,
- kluby seniorov,
- kino, divadlo, knižnice

E) Bezpečnosť a aktivity prevencie

- aktivity obecnej a štátnej polície,
- preventívne vzdelávacie aktivity,
- monitorovacie bezpečnostné systémy,
- prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku,

F) Bývanie

- sociálne bývanie,
- nájomná bytová výstavba,
- štartovacie byty pre mladé rodiny,

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia obce zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. poradenstvo, skupinová terapia, rehabilitácia, stravovanie, klubová činnosť – výroba darčekových predmetov pre turistov...) alebo v denných zariadeniach špecializovaných pre jednotlivé alebo vhodne kombinované skupiny (stacionár pre deti so zdravotným postihnutím, chránená dielňa pre dospelých s duševnou poruchou napr. výroba medovníkov, vyšívanie, stacionár pre starších ľudí ...). Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho rodinného príslušníka so zdravotným postihnutím alebo seniora.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „terénne a komunitné sociálne služby".

V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú ambulantným spôsobom, vrátane opatrovateľských služieb, ktoré poskytujú denné centrá. Terénne a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

0.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z.z. o rodine ((v znení č. 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z., 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z., 125/2013 Z. z., 124/2015 Z. z., 160/2015 Z. z.(nepriamo), 175/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 2/2017 Z. z.) a Zákon NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.)** a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z. 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., 50/2023 Z. z., 192/2023 Z. z., 40/2024 Z. z., 176/2024 Z. z., 141/2025 Z. z., 157/2025 Z. z., 376/2024 Z. z., **41/2025 Z. z.**). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ((v znení č. 96/1991 Zb., 130/1991 Zb., 421/1991 Zb., 500/1991 Zb., 564/1991 Zb., 11/1992 Zb., 295/1992 Zb., 43/1993 Z. z., 252/1994 Z. z., 287/1994 Z. z., 229/1997 Z. z., 225/1998 Z. z., 233/1998 Z. z., 185/1999 Z. z., 389/1999 Z. z., 6/2001 Z. z., 453/2001 Z. z., 205/2002 Z. z., 515/2003 Z. z., 369/2004 Z. z., 535/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 615/2004 Z. z., 757/2004 Z. z., 171/2005 Z. z., 628/2005 Z. z., 267/2006 Z. z., 267/2006 Z. z., 616/2006 Z. z., 330/2007 Z. z., 334/2007 Z. z., 335/2007 Z. z., 205/2008 Z. z., 384/2008 Z. z., 445/2008 Z. z., 511/2009 Z. z., 102/2010 Z. z., 102/2010 Z. z., 204/2011 Z. z., 361/2012 Z. z., 160/2014 Z. z., 180/2014 Z. z., 239/2014 Z. z., 125/2015 Z. z., 447/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 131/2017 Z. z., 131/2017 Z. z., 70/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 5/2019 Z. z., 413/2019 Z. z., 73/2020 Z. z., 338/2020 Z. z., 345/2020 Z. z., 488/2021 Z. z., 512/2021 Z. z., 42/2022 Z. z., 137/2023 Z. z., 195/2023 Z. z., 285/2023 Z. z., 137/2023 Z. z., 205/2023 Z. z., **26/2025 Z. z.**) podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

0.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Miestnej úrovni

- **Územný plán obce**
- **Komunitný plán sociálnych služieb**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,**
- Viacročný rozpočet

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR") je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR") za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ") na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK").
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)

- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia
Implementácia KPSS obce Pravenec je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Pravenec . Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

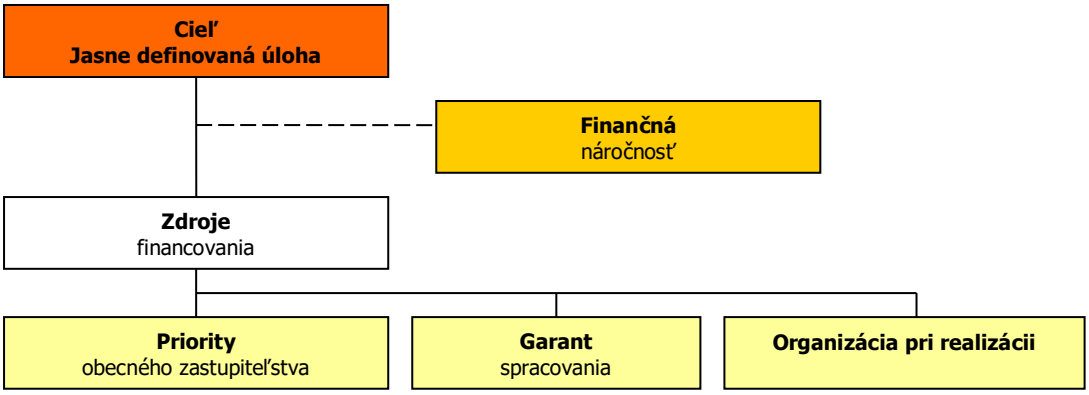

Finančné zabezpečenie
Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Trenčiansky samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácií realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícií nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty
V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS Pravenec nasledovné strategické dokumenty:

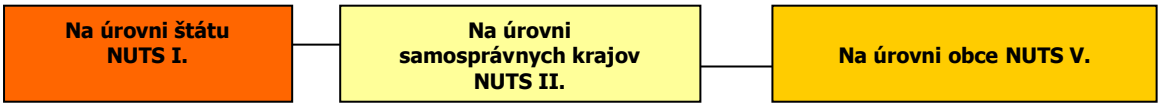

Podporné materiály
Pri vypracovaní KPSS obce Pravenec boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Pravenec má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD") - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR") je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR") za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ") na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK").

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca
Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom.

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ") povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – pozičným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027", ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 –

2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológii s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
3. Prepojenejšia Európa	Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

0.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

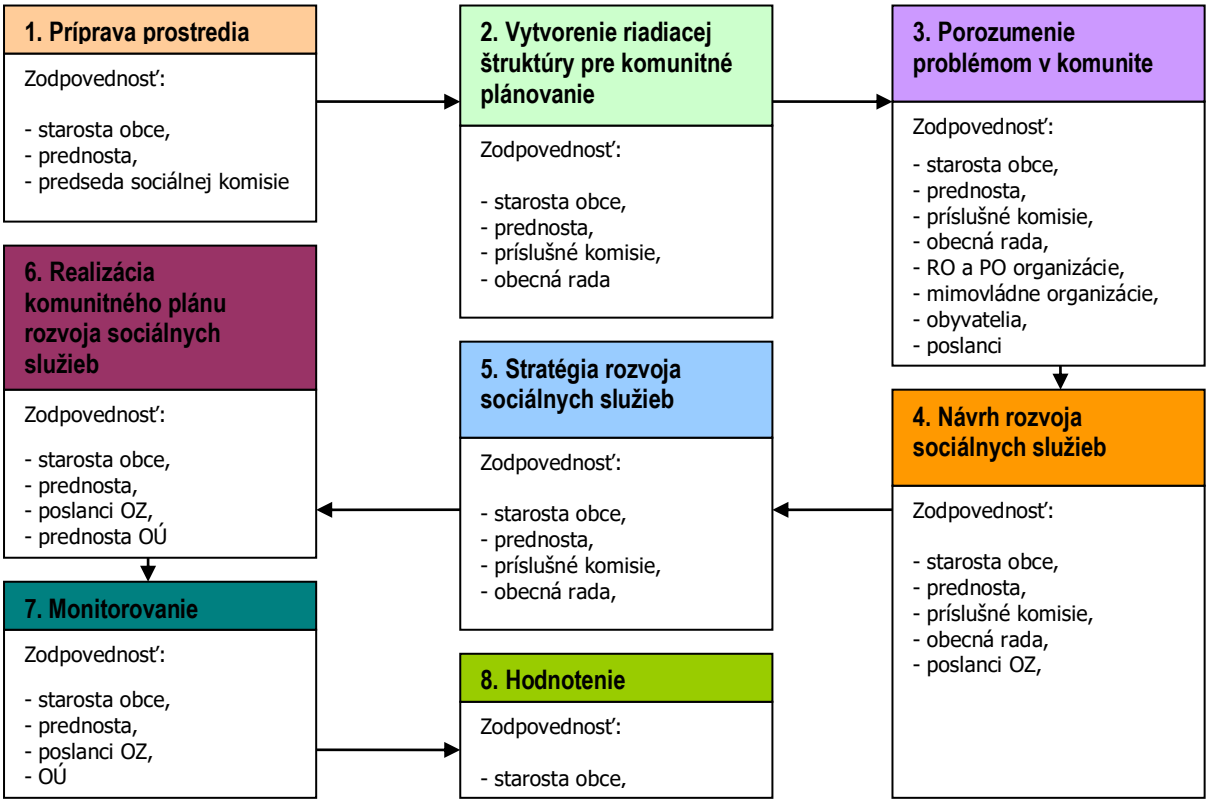

1	- Vyvolanie dopytu v obci Pravenec . - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	- Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	- Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	- hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	- Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu. - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	- Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

1. Sociálno – ekonomická analýza

1.1. Základná charakteristika obce

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Prievidza súčasťou Vyššieho územného celku Trenčín.

Základná charakteristika obce Pravenec (k 31.12.2023)	
Kód obce	514331
Názov okresu	Prievidza
Názov kraja	Trenčín
Štatút obce	obec
PSČ	972 16
Telefónne smerové číslo	+421-46
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1267
Nadmorská výška obce - mesta v m	324
Celková výmera územia obce [km^2]	10,79
Hustota obyvateľstva na km^2	120,02
Zdroj: ŠÚ SR	

Riešené územie obce je vymedzené jeho katastrálnymi hranicami. Nachádza sa v nadmorskej výške od 315 do 326 m.n.m., katastrálna výmera: 10,80 km štvorec (10 794 342 m²). Hustota obyvateľstva na km² sa pohybuje cca 110 obyvateľov. Obec Pravenec sa skladá z dvoch častí, ktoré sú identifikované miestnym obyvateľstvom ako „dedina" – historická časť obce a „kolónia". Obe časti obce sú od seba vzdialené cca 1 km. Spojené sú medzi sebou cestou I/64 bez chodníkov. Obe časti obce žijú vlastným kultúrno-spoločenským životom. Obyvatelia oboch častí obce sa stretávajú len na niektorých spoločných podujatiach. Obec je teda rozdelená a medzi obyvateľstvom jednotlivých častí existuje malá súdržnosť (ÚPO, 2009, s.10).

Pôvodná historická zástavba obce sa rozvíjala okolo dnes už miestnej komunikácie (kedysi pôvodná cesta z Prievidze do Žiliny), ktorá tvorí hlavnú historickú kompozičnú os a aj zostáva hlavnou kompozičnou osou časti obce - dedina. Na tejto východo-severnej kompozičnej osi boli postupne umiestňované jednotlivé stavby rodinných domov ako pôvodné roľnícke usadlosti. Historická pôvodná časť obce Pravenca – dedina sa nazýva Drahy. Nachádza sa v okolí kostola smerom k dnešnému cintorínu. V tejto časti obce sa nachádza najviac zachovaných pôvodných domov z konca 19. storočia zo surovej nepálenej tehly a kameňa. Je to historická časť obce s dochovaným pôdorysom a priestorovým členením zástavby a jej architektonickým tvaroslovím. Historickú časť obce tvorí aj verejný priestor – Pľac, v súčasnosti vymedzený rodinnými domami. Tento priestor slúžil v minulosti na zhromažďovanie obyvateľov obce. Miestna časť Lehota sa spomína ako obec v roku 1332. Patrila Bossányiovcom, 1516 Jánovi Phryzcovi z Pravenca, 1553 panstvu z Bojníc, v 17. stor. Lehotayovcom. V roku 1675 mala mlyn a 21 obyvateľov, v r.1715 jednu poddanskú a 9 želiarskych domácností, v r.1753 sedem rodín. V pol. 19. storočia splynula s obcou Pravenec . Výraznejšie bola osídľovaná po roku 1948. Miestna časť Záhumnie v okolí Kultúrneho domu, kde sa nachádza aj Obecný úrad, bola najviac osídľovaná v 60. rokoch. V tridsiatich rokoch 20. storočia sa tu nachádzal len pôvodný Kultúrny dom z r.1936. Územie v blízkosti súčasného ihriska sa nazývalo Rajčuľa. Týmto územím prechádzal meander rieky Nitry, ktorý však bol po regulácii zničený. V súčasnosti je tu vybetónovaný priestor, ktorý slúži ako „tanečný parket" počas miestnych zábav pri ihrisku. Miestna časť Kľačany (územie v okolí zachovaného kaštieľa smerom k Prievidzi a smerom k miestnej časti obce -kolónia) sa spomína ako obec v r.1448. Patrila Diviackovcom a Bossányiovcom, ktorí tu mali sídlo. Nachádza sa ešte na mapách z r.1806. Práve spojením tejto časti obce s časťou obce – kolónia, v ktorej po zrušení Tatra nábytku Pravenec sa prirodzene sformovala obytná ale hlavne priemyselná zóna, by bolo možné získať nové územie na bytovú výstavbu ale aj plochy občianskej vybavenosti. Vedľajšou kompozičnou osou je miestna komunikácia, ktorá začína v časti dediny Záhumnie. Na nej je umiestnený poľnohospodársky dvor, ktorý dnes už len sčasti plní svoju pôvodnú funkciu a môže byť využitý pre funkcie bývania. V roku 1942 – 1945 vo východnej časti katastra obce (35 ha), približne 1 km od historickej obce, dnes časť obce – kolónia, vybudoval Tomáš Baťa pílu, s cieľom vybudovať na Slovensku celý drevársky komplex. V roku 1946 sa tu začalo s výstavbou nielen halovej budovy pre

výrobu skriňového nábytku, ale aj prvých rodinných bytov. Bytová výstavba v tejto časti obce sa rozvíjala na pravej strane dnešnej cesty I/64 Prievidza - Žilina, na jej ľavej strane bol budovaný Tatra nábytok Pravenec . V roku 1947 po znárodnení sa daný priestor rozšíril o pílu, stoláreň, kopytáreň a ďalšie pomocné objekty, 1948 o internát s učebňami pre učňov s kapacitou 96 postelí. Po roku 1989 bol sprivatizovaný. V súčasnosti je jeho územie rozpredané viacerým vlastníkom. Uličný priestor v oboch častiach obce má pomerne veľkú šírku. Obytná zástavba v časti dedina je zväčša jednopodlažná, s malým podielom dvojpodlažných objektov. Túto výškovú hladinu prekračuje len objekt bývalého mlyna, ktorý má marginálnu polohu, je preto ako dominanta vnímaný len zo severnej časti, resp. na vstupe od Nitrianskeho Pravna. V časti obce kolónia sa nachádza bytová výstavba aj viacpodlažná. V tejto časti obce sa nachádzajú nielen jednopodlažné a dvojpodlažné rodinné domy, ale aj bytové viacpodlažné domy (3 bytové domy – 5 NP, 4 bytové domy – 3 NP, 1 školský internát – 5 NP) (PHRSR, 2025).

1.1.0. História

Pravenec (pôvodne Prona, Kysprona, Kyszprawencza, Prawencze, Pravenec z, nem. Kleinproben) leží v pravnianskom výbežku Hornonitrianskej kotliny pri severozápadnom úpätí pohoria Žiar na ľavostrannej nive a náplavových kužeľoch rieky Nitry, v nadmorskej výške 325 m (stred obce). Pravenec patrí k najstarším osadám celého údolia, ktorého počiatky siahajú pravdepodobne do doby veľkomoravskej. Pôvodná časť Pravenca, niekdajšia samostatná osada Kľačany, oddávna sídlo jednej vetvy rodu Diviackých, ktorí pôvodne vlastnili celý kraj, má starobilý pôvod. Najstaršie písomné údaje sú z roku 1267. V období okolo roku 1640 patril Pravenec na krátky čas Bojnickému panstvu. Obyvatelia sa zaoberali ovocinárstvom, poľnohospodárstvom a spracovaním dreva. Okrem roľníkov tu bolo i niekoľko hrnčiarov. Domy boli budované z nepálenej tehly a mali hladkú omietku (obielené domy). Strechy boli sedlové valbové, s tvrdou krytinou (predtým šindel a slama). Surovina na výrobu nepálenej tehly bola dostupná, spracovanie nekládlo veľké nároky, a tak stavebný materiál si vedel zadovážiť každý stavebník sám. Hospodárske priestory boli radené vo dvoroch za obytnou časťou. Nová časť Pravenca (Kolónia) vznikla v 40-tych rokoch po založení Baťovho drevospracujúceho podniku. Medzi kultúrno-historické objekty sa radí renesančný kaštieľ, baroková kúria, neskorobarokový kaštieľ, neogotická kaplnka a rímsko-katolícky kostol (19.1.2025, http://www.obecPravenec .sk/historia.html).

1.1.1. Územie, vodstvo, fauna a flóra

Územie

Z hľadiska priemetu na riešené územie súčasťou VÚC Trenčianskeho kraja, KURSII., Obec Pravenec sa nachádza v centre prievidzského ťažiska osídlenia a je súčasťou Hornonitrianskej sídelnej rozvojovej osi - Topoľčany, Partizánske, Prievidza, Nitrianske Pravno. V súlade s riešením územného plánu VÚC Trenčianskeho kraja je potrebné podporovať rozvoj priestorov charakterizovaných demografickou a ekonomickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov, vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby enviromentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu a tým podporovať rozvoj sídelného centra hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít pre priliehajúce zázemie. Obec Pravenec je zaradená do kategórie centrá lokálneho významu, sídla, ktoré zabezpečujú komplexné základné vybavenie pre obyvateľov bezprostredného zázemia. To znamená, že nástrojmi územného rozvoja podporuje diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pre vznik suburbánnych zón s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území a že určité druhy funkcií je možné situovať do katastrálneho územia obce Pravenec . Obec Pravenec sa nachádza v závere Hornonitrianskej sídelnej rozvojovej osi, ktorá smeruje z Topoľčian, Partizánskeho cez Prievidzu do Nitrianskeho Pravna a v závere Hornonitrianskeho priestoru s mestami Prievidza, Bojnice, Nováky a Nitrianske Pravno. Obec leží pod prameňom rieky Nitry, ktorá obcou aj preteká v jej hornej časti. Katastrom obce prechádza cesta I/64 Prievidza – Žilina, ktorá je nadregionálneho významu a vedie z Partizánskeho cez Prievidzu do Nitrianskeho Pravna, do Turčianskych Teplíc a do Žiliny. Záujmové územie obce Pravenec je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Solka, Poluvsie, Nitrianske Pravno, Nedožery-Brezany. Špecifikom záujmového územia katastrálneho územia obce Pravenec sú ochranné pásma určené osobitnými

predpismi. Možno konštatovať, že výborná poloha voči mestu Prievidza, Bojnice, Nitrianske Pravno predstavuje dobrý predpoklad pre budúci rozvoj obce (PHRSR, 2025).

Priestorová štruktúra pôdneho krytu v okolí obce sa odvíja najmä od typu geologického podkladu v jednotlivých lokalitách. Z pôdnych druhov na území kotliny výrazne prevládajú ťažké pôdy. V závislosti na podklade a klimatických pomeroch (sucho či vlhko) sú to buď pôdy ílovité, ílovito-hlinité, hlinité, piesočnato-hlinité alebo hlinito-piesočnaté. (Hydroekologický plán povodia Nitry, 1994) Z hľadiska rozčlenenia pôdneho krytu na pôdne typy sú v oblasti najviac zastúpené kambizeme, z nich najmä kambizeme modálne a kultizeme nasýtené až kyslé so sprievodnými rankrami a kambizemami pseudoglejovými zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín, zaberajúce veľké plochy východných častí všetkých štyroch podcelkov (čiastkových kotlín), v zalesnených okrajových polohách kotliny na prechode k okolitým pohoriam nachádzame aj kambizeme modálne kyslé so sprievodnými kambizemami kultizemnými a rankrami zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín.

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácii. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdnych druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdnych druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdnych druhov

Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%) - hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	6,4
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%) - hlinité (30 - 45%)	73,2
pôdy ťažké	- ílovitohlinité (45 - 60%)	17,1
pôdy veľmi ťažké	- ílovité (60 - 75%) - íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdnych druhov v okrese v %

	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
Prievidza	5,00	63,24	16,19	15,52	0,05
Trenčiansky kraj	2,28	71,30	7,75	18,14	0,53

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy
Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdnych typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrázy
Prievidza	12,77	0,15	-	0,14	-	0,64	43,36	-	22,98	14,17	-	-	0,04	0,67	-	5,08
TN kraj	17,33	2,49	0,07	1,74	10,43	5,63	37,20	-	6,98	15,09	-	-	0,64	0,19	-	2,21

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Prievidza	5,06	8,35	16,68	10,19	22,37	26,7	6,35	4,30	-	-	41,72
Trenčiansky kraj	2,25	4,23	24,20	9,59	18,53	17,30	11,71	9,08	1,34	1,76	45,66

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Pravenec od roku 2013.

Výmera územia v ha.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celk. výmera úz. obce	1 079,4	1 079,4	1 079,4	1 079,4	1 079,4	1 079,4	1 079,4	1 079,4	1 079,4	1 079,4	1 079,4
Poľnohosp. pôda - spolu	267,0	267,0	266,9	266,8	266,7	266,7	266,6	266,6	266,5	266,5	266,5
- orná pôda	82,5	82,4	82,4	82,4	82,3	82,3	82,3	82,3	82,2	82,2	82,2
- záhrada	10,7	10,6	10,6	10,5	10,6	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
- ovocný sad	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- trvalý trávny porast	173,5	173,5	173,5	173,5	173,5	173,4	173,4	173,4	173,4	173,4	173,4
Nepoľnoh. pôda - spolu	812,4	812,5	812,5	812,7	812,7	812,8	812,8	812,8	812,9	812,9	812,9
- lesný pozemok	708,1	708,1	708,1	708,1	708,1	708,1	708,1	708,1	708,1	708,1	708,1
- vodná plocha	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
- zast. plocha a nádv.	72,5	72,6	72,3	72,5	72,5	72,6	72,7	72,7	72,8	72,8	72,8
- ostatná plocha	26,7	26,7	27,0	27,0	27,0	26,9	26,9	26,9	26,9	27,0	27,0

Zdroj: 20.12.2024, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila málo významne. V roku 2023 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 266,5 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 812,9 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 708,1 ha. K miernemu nárastu došlo v prípade zastavaných plôch a nádvorí, ktoré stúpli na 72,8 ha.

Vodstvo

V katastri obce Pravenec na nachádza niekoľko vodných tokov, predovšetkým je to rieka Nitra s prítokmi Tužinka, Cigánsky potok a ďalšie. V katastri obce sa nachádzajú aj prírodné studničky, ktoré v riešení územného plánu je potrebné zachovať a revitalizovať. Vodné plochy v obci predstavujú 4,34ha (PHRSR, 2015).

Tužina (miestne nazývaná aj Tužinka) je pravostranný prítok Nitry, meria 15 km a je tokom IV. rádu. Na dolnom toku sa rozvetvuje na dve ramená. Prameň: v Strážovských vrchoch na južnom svahu Čela (1 016,0 m n. m.) v nadmorskej výške okolo 850 m n. m. Smer toku: na hornom toku severojužný, potom od sútoku s prítokom z Gápelskej doliny pokračuje na juhovýchod, na dolnom toku tečie opäť na juh, súbežne s korytom Nitry. Geomorfologické celky: 1.Strážovské vrchy, podcelok Malá Magura, 2.Hornonitrianska kotlina, podcelok Prievidzská kotlina. Prítoky: sprava spod Priečnej (909,9 m n. m.), z Gápelskej doliny, z Uhoľnej doliny, zo severného svahu Zadného diela (879,6 m n. m.), zľava z oblasti Salašníka, z Lúčnej doliny, zo severozápadného svahu Dlhej lúky (979,5 m n. m.), zo severného svahu Hvizdáka (704,9 m n. m.) a dva prítoky z východných svahov Hvizdáka. Ústie: vedľajšie koryto (oddeľuje sa zľava) do Nitry na okraji obce Nitrianske Pravno v nadmorskej výške okolo 347 m n. m., hlavné koryto do Nitry pri obci **Pravenec** v nadmorskej výške cca 317 m n. m. (12.2.2025, https://sk.wikipedia.org/wiki/Tu%C5%BEina_(potok)).

Fauna a flóra

Rastlinstvo

Fytograficky patrí celé územie Hornonitrianskej kotliny do západokarpatskej floristickej oblasti a v rámci nej do obvodu predkarpatskej flóry. Zo zoografického hľadiska je väčšina územia kotliny

zaradená do vnútorného obvodu západných Karpát, len najjužnejšia časť spadá do juhoslovenského obvodu pahorkatinného dunajského okrsku Panónskej oblasti (vnútrokarpatské zníženiny). Pôvodná (potenciálna) vegetácia kotliny bola takmer na celom jej území výrazne pozmenená antropogénnou činnosťou. Vzhľadom na vhodné prírodné podmienky pre život človeka boli väčšinové plochy jej rozlohy od počiatku osídlenia až dodnes postupne odlesnené, následne zastavané či premenené na polia, v podhorských oblastiach na lúky a pasienky. Les na území kotliny nachádzame iba na niekoľkých okrajových lokalitách, aj to väčšinou s výrazne pozmenenou skladbou drevín. Zvyšky pôvodných dubovo-hrabových lesov sa zachovali len v južnej časti Rudnianskej kotliny. Nebyť týchto zásahov, ktoré boli prirodzeným prejavom postupujúceho rozvoja spoločnosti, tvorili by vegetačný kryt Hornonitrianskej kotliny v nižších polohách spoločenstvá karpatských dubovo-hrabových lesov, s enklávami dubových a cerovo-dubových lesov na výslnných južných svahoch, v Rudnianskej kotline aj kyslomilných dubových lesov. Aluviálne náplavy Nitry by pokrývali jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové nížinné (mäkké) lužné lesy, pozdĺž jej prítokov by sa tiahli podhorské (tvrdé) lužné lesy. (Environmentálny akčný program Hornonitrianskej ohrozenej oblasti, 1997) Oblasť Hornonitrianskej kotliny sa nachádza v pásme, pre ktoré je typické miešanie prevládajúcich chladnomilných karpatských horských druhov s teplomilnými a suchomilnými panónskymi nížinnými a mediteránnymi druhmi flóry i fauny. Z reprezentatívnych teplomilných drevín slovenskej flóry dosahuje na území kotliny severnú hranicu rozšírenia napr. dub cerový severne od Prievidze (Brtek, 1990).

Živočíšstvo

Predstaviteľmi teplomilnej fauny sú v rámci nášho záujmového územia spomedzi stavovcov niektoré druhy plazov – jašterica múrová, jašterica zelená, užovka stromová a vtákov – výrik obyčajný, krakľa belasá, strakoš červenohlavý čiskaliar pestrý, takmer nespočetné je množstvo teplomilných druhov bezstavovcov – ulitníkov, pavúkov (stepník červený, strehúň škvrnitý) a najmä hmyzu (modlivka zelená, jesienka spevavá, cikády, lajniaky, fúzač trávový, mravcolev stromový, motýľ pestroň vlkovcový a iné). (Brtek, 1982) Živočíšstvo Hornonitrianskej kotliny ako celok sa viaže na vodné prostredie, poľnohospodársky obrábanú pôdu a okrajovo na listnaté lesy. Fauna súčasnej kultúrnej stepi je oproti pôvodnej stepnej faune druhovo chudobnejšia. Typickou nežiaducou črtou živočíšstva kultúrnej stepi, ako aj iných antropogénnych biotopov, je oslabenie ich homeostázy a tendencia premnoženia sa niektorých druhov (napr. hraboš poľný, lykožrút) (PHRSR, 2025).

1.1.2. Klimatické pomery

Podnebie Hornonitrianskej kotliny sa rôzni v závislosti od meniacej sa nadmorskej výšky. Smerom od najvyšších okrajových polôh k jej najnižším častiam na nive Nitry prechádza od kotlinovej klímy chladnej, cez mierne teplú až po teplú. V zmysle klimatického členenia územia Slovenska na tri klimatické oblasti, na územie Hornonitrianskej kotliny zasahujú dve z nich – nižšie polohy spadajú do teplej, vyššie do mierne teplej klimatickej oblasti. V horizontálnej rovine sa teplá klimatická oblasť tiahne pozdĺž rieky Nitry od juhozápadu približne po obec Nedožery-Brezany na sever od Prievidze. Teplota vzduchu v kotlinovej klíme sa po väčšinu roka znižuje s rastúcou nadmorskou výškou. V zimnom období sa však v Hornonitrianskej kotline často vyskytujú teplotné inverzie, ktoré spôsobujú, že počas ich výskytu je najchladnejšie práve v najnižších polohách kotliny.

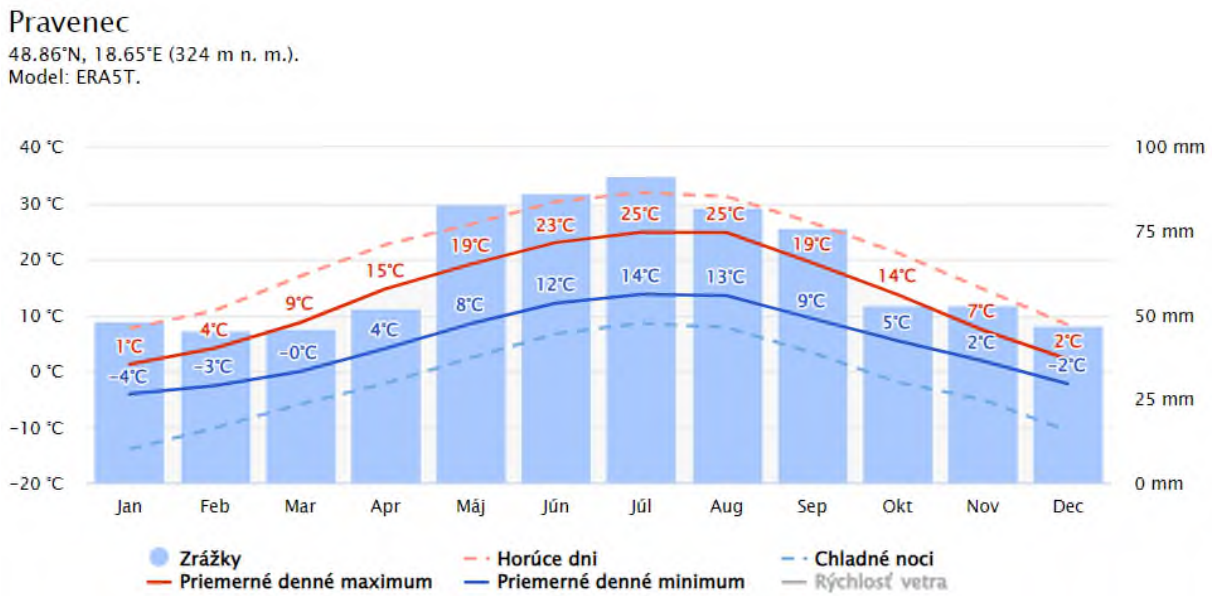

Obrázok: Priemerý úhr zrážok
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Pravenec . A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

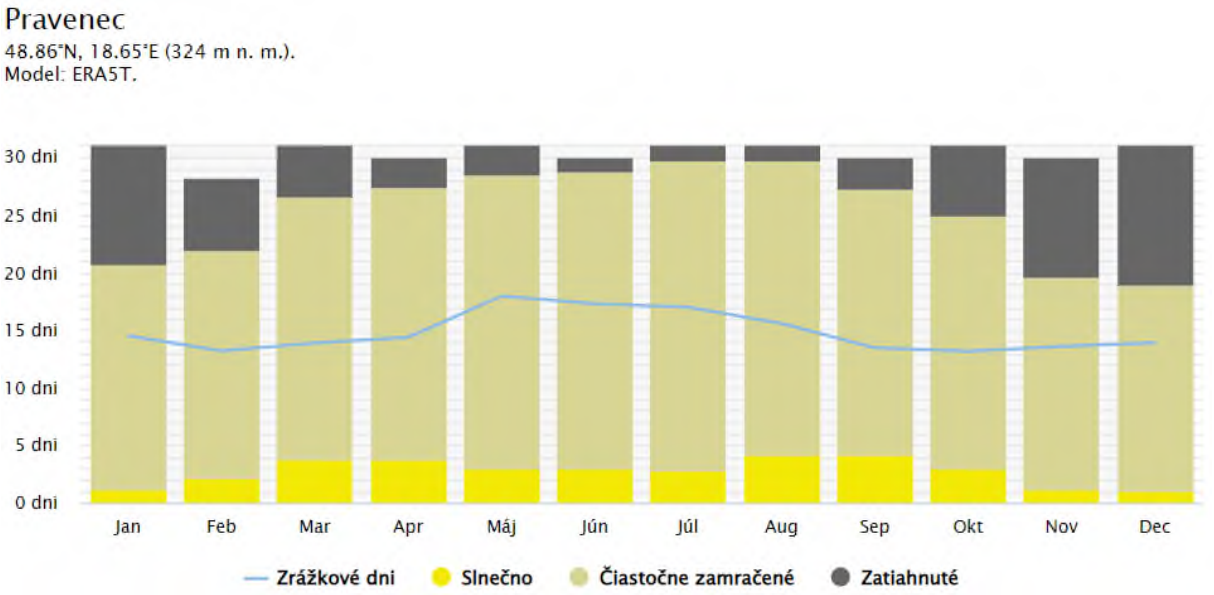

Obrázok: Slnečné, oblačné a daždivé dni v Krásnej Vsi
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

Diagram najvyššej teploty pre Pravenec zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

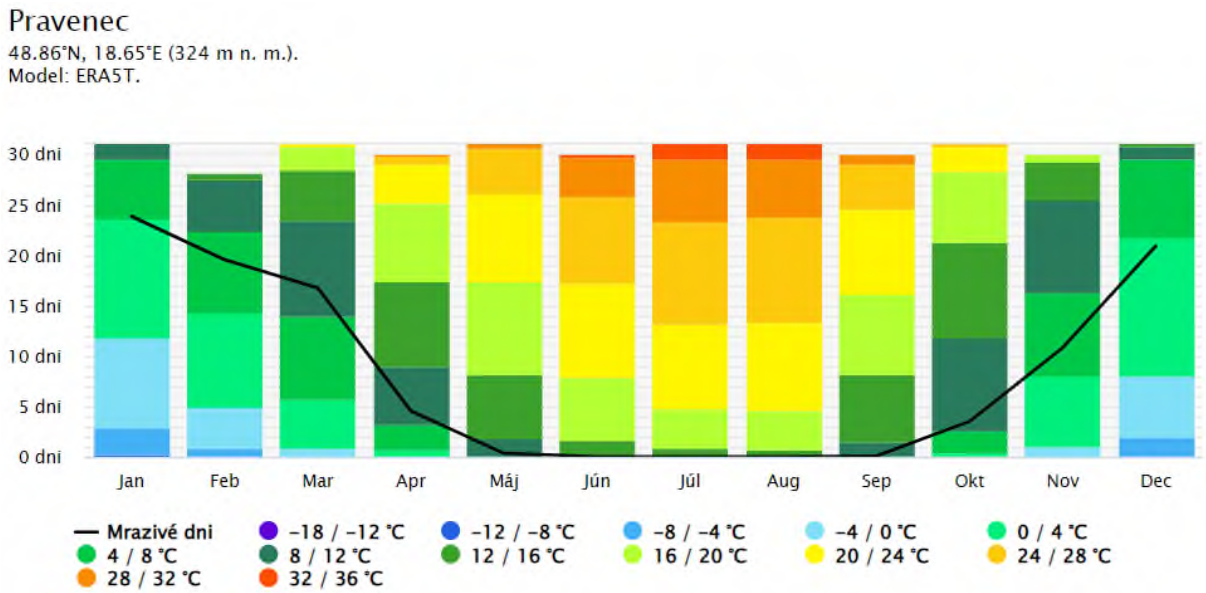

Obrázok: Najvyššie teploty
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

Diagram zrážok pre Pravenec zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok. Priemerná ročná teplota vzduchu v Hornonitrianskej kotline sa v závislosti od nadmorskej výšky pohybuje v rozmedzí 8,0 – 8,9 °C. Najchladnejším mesiacom je január s priemernou teplotou -2,5 až -3,5 °C, najteplejším júl s teplotami v priemere od 17,5 do 19 °C. Vychádzajúc z údajov meteorologickej stanice v Prievidzi, bol v sledovanom období priemerný počet tropických dní 10,4, letných dní 54,1, mrazových dní 118,0 a ľadových dní 25,8. (Hydroekologický plán povodia Nitry, 1994). Priemerný ročný úhrn zrážok podľa klimatickej stanice v Prievidzi bol v danom období 671 mm, najvyššie mesačné úhrny zrážok bývajú pravidelne namerané v júni a v júli, najnižšie v januári. Denné zrážky v teplom polroku sú intenzívnejšie a často sprevádzané búrkami. Snehovou pokrývkou 1 cm a viac býva územie Hornonitrianskej kotliny prikryté v priemere 70 dní v roku.

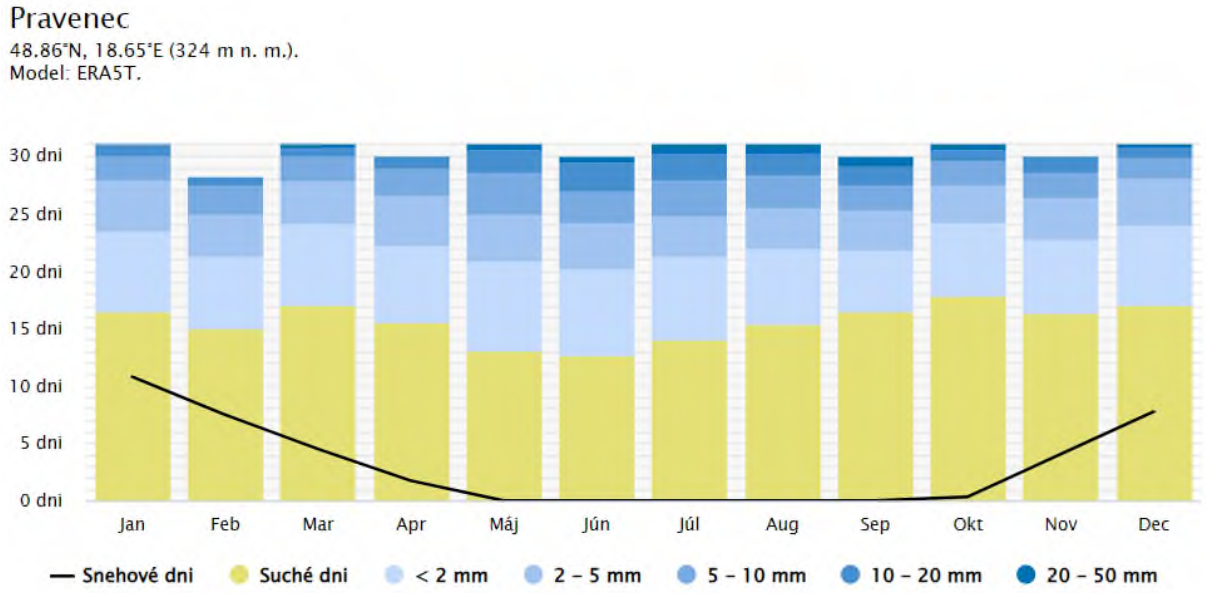

Obrázok: Úhrny zrážok
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

Diagram pre obec Pravenec prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť. V kotline prevažuje severovýchodný smer vetra s početnosťou 30 %, pred juhozápadným a severným s početnosťou 15 %. 13 % dní v roku možno charakterizovať ako bezveterné. Najväčšiu rýchlosť, 5 – 6 m/s, dosahujú severné smery prúdenia vetra (Halmo – Tkáčik –

Panák, 2006). Pri hodnotení klimatických pomerov Hornonitrianskej kotliny je potrebné viac ako v prípade ktoréhokoľvek iného regiónu Slovenska prihliadať na kvalitu ovzdušia, ktoré je dlhodobo silne znečisťované exhalátmi – škodlivými produktmi ťažkého priemyslu (energetického, chemického). Veľkým problémom sú najmä opakujúce sa zvýšené hodnoty arzénu v ovzduší (Žigrai, 1978; Kapusta, 1978).

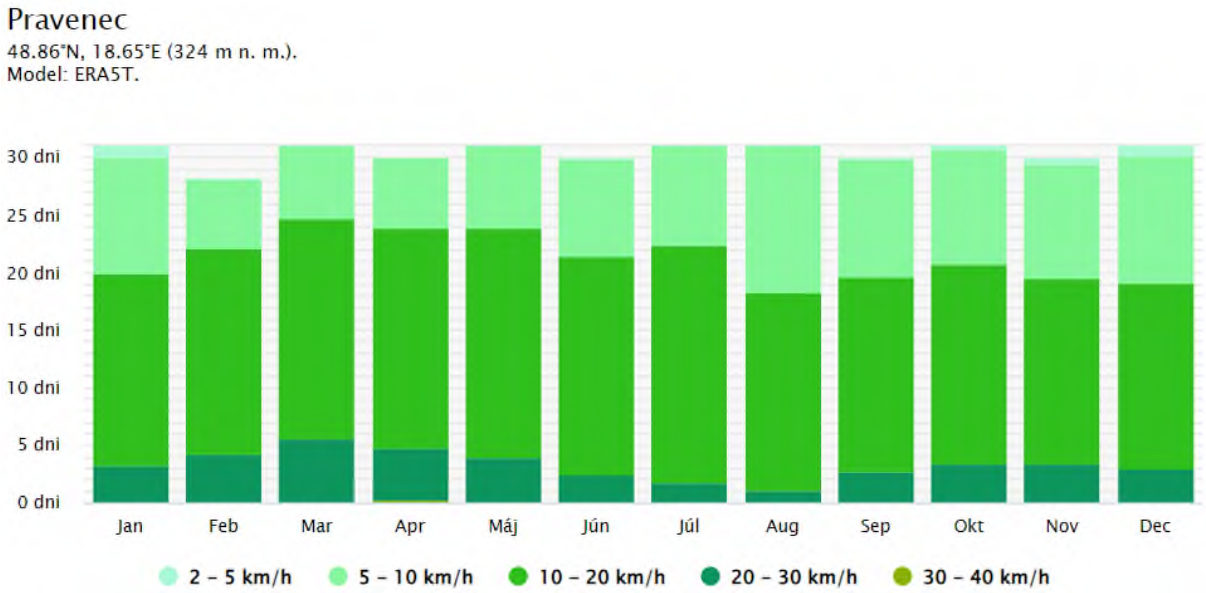

Obrázok: Rýchlosť vetra
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

Najviac veterných dní je v mesiacoch marec a apríl.

1.1.3. Technická infraštruktúra

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná (77,70 %). Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod (96,88 %). Obec nemá komplexne vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV (29,02 %). Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - com 70 %, Orange 80 %, 4ka a O2 cca. 70 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	nie	nie
Káblová televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	96,88 %	100 %
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno	áno
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	10 %	80 %
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	29,02 %	100 %
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	77,70 %	100 %
	DSL	áno	Áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/G2/G3/G4	90,00 %	100,0 %
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	nie	nie
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	80,00 %	100 %
pokrytie signálom T - com	%	70,00 %	100 %
pokrytie signálom O2	%	70,00 %	100 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet	áno	áno
vodojemy	počet/objem	áno	áno
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	nie	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1

dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Pravenec , 2025

Obec Pravenec je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodného potrubia. Cez územie obce Pravenec prechádza skupinový vodovod Turček. Obec v roku 2004 rozšírila verejný vodovod. Kapacita vodného zdroja ls-1 12,0. Obec nemá vlastnú akumuláciu vody, pitná voda je zabezpečovaná z distribučného vodojemu Vyšehradné - 2 x 1000m3. Tlakové pomery sa pohybujú okolo 0,55MPa, pre časť Poluvsie je potrebné tlak redukovať. Rozvodná sieť s priemermi DN80 a DN100 je vybudovaná z rôzneho materiálu - liatina, oceľ, PVC ale aj azbestocementové potrubie. Požiarna voda je zabezpečená z Prievidzského skupinového vodovodu. Cez záujmové územie vedie prívod vody „Nitrianske Pravno - Prievidza" s priemerom DN400. Toto potrubie je zastaralé a poruchové, a vyžaduje si rekonštrukciu (PHRSR, 2025).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	11	2,64
v dome - vlastná	0	0,00
mimo domu - z verejnej siete	404	96,88
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	0	0,00
nezistený	2	0,48
Domy spolu	417	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Obec Pravenec nemá vybudovanú sieť pre splaškové a odpadové vody. Tie sú u jednotlivých nehnuteľností akumulované v individuálnych žumpách, ktorých technický stav zväčša nezodpovedá platným predpisom pre objekty určené na manipulovanie s hygienicky závadnými vodami, čím dochádza k ohrozeniu kvality podzemných vôd. V sídle Pravenec sú komunálne odpadové vody čistené v priemyselnej ČOV. Kanalizácia sa nachádza len v časti kolónia. Predpokladaný rozvoj verejnej kanalizácie podľa ÚPN Trenčianskeho kraja: rozšírenie ČOV Pravenec aj pre odpadové vody z Poluvsia. V obci Pravenec sa nachádza priemyselný závod, ktorý má vybudovanú vlastnú sústavu na odvedenie a čistenie odpadových vôd. Na tento kanalizačný systém je napojená aj časť Pravenec - kolónia. (PHRSR, 2025).

Až 68,11 % domov má vybudovaný septik, prípadne žumpu (284 domov). Vlastnú ČOV majú vybudovaných 9 domov. Bez kanalizácie je 0 domov. Kanalizačná sieť je vybudovaná pre 29,02 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	284	68,11
prípojka na kanalizačnú sieť	121	29,02
domáca čistička odpadových vôd	9	2,16
bez kanalizácie	0	0,00
nezistený	3	0,72
Domy spolu	417	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Riešeným území z hľadiska širších územných vzťahov prechádzajú VVN 220kV a 110kV vedenia. Vedenie VVN č.V271 prechádza riešeným územím v smere Rz Bystričany – Rz Sučany a je v správe SEPSu a.s. Bratislava. Vedenie VVN má ochranné pásmo 25 m od krajného vodiča na každú stranu. Práce a činnosti v tomto ochrannom pásme musia byť vykonávané v zmysle zákona č.656/2004 Z.z. a príslušných noriem STN. Existujúce 220kV vedenie SEPS a.s. Bratislava plánuje perspektívne rekonštruovať na vedenie 400kVA, pričom šírka koridoru sa zmení zo súčasných 55m na 80m vrátane ochranného pásma. Vedenie VVN 110kV č.7703 vychádza z Rz Rajec a pokračuje v smere Rz Pravenec

a Rz Handlová. Z tohto vedenia je v riešenom území VVN 110kV vedením č.7703.3 pripojená rozvodňa a transformovňa v Pravenci. Vedenie má ochranné pásmo 15 m od krajného vodiča na každú stranu. Hlavným napájacím bodom pre zásobovanie riešeného územia obce elektrickou energiou je z hľadiska širších územných vzťahov elektrická rozvodňa a transformovňa Rz 110/22kV v Prievidzi /Bystričany/ a Pravenci. Z týchto rozvodní a transformovní sú vyvedené 22kV distribučné linky v smere do záujmového a riešeného územia. Distribučné vedenia 22kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z VN 22kV vzdušného vedenia č.293 sú zrealizované VN 22kV vzdušné prípojky pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových a murovaných trafostaníc riešenej obce Pravenec s prevodom 22kV/0.4kV. Uzemím prechádza VN 22kV vedenie č.1333 v smere do TR Slovaktual a č.1332 a č.299 do TR Tatra nábytok. Stožiarové trafostanice TR 1-6 sú využívané pre zásobovanie obce, objektov IBV a občianskej vybavenosti so športovo reakreačným zázemím v obci Pravenec . Stožiarová trafostanica TR 7 slúži pre zásobovanie areálu firmy Slovaktual. Trafostanica TR 8 Taranábytok slúži pre areál bývalého závodu Tatranábytok Pravenec . Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky č.293 a č.1333. Jednotlivé trafostanice v obci Pravenec určené pre zásobovanie obce sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS vyťažené a ďalší prírastok ich zaťaženia nie je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko-komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 3x 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi s prierezom od 3x35+25 mm2 do 3x70+25 mm2 AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe 25 mm2. Svietidlá sú v prevažnej miere výbojkové, osadené buď na podperných bodoch spolu s NN rozvodom, alebo samostatne na oceľových stožiaroch. Spínanie verejného osvetlenia je centrálne prostredníctvom impulzných káblov cez RVO pri trafostaniciach. Niektoré NN sekundárne vývody zo stožiarových trafostaníc do centier spotreby sú vyvedené prostredníctvom závesných káblov po stožiaroch NN sekundárnej vzdušnej siete (PHRSR, 2025).

Obec Pravenec má vybudovanú plynovodnú sieť. Rozvojovými plochami prechádza vysokotlaký plynovod, ktorý bude potrebné v riešení akceptovať. Na území obce sú vybudované VTL plynovody, regulačné stanice a STL plynovody postačujúce pre zásobovanie existujúcich oblastí zemným plynom bez kapacitných obmedzení. Na území sa nachádzajú dve regulačné stanice (pri ploche 9 a medzi plochami 24 a 25. K RS sú prevedené VTL prípojky. VTL plynovod križuje riešené územie. STL plynovody sú vybudované v existujúcej zástavbe s napojením jednotlivých odberateľov. VTL prípojky – vyhovujú svojimi parametrami pre zásobovanie riešeného územia zemným plynom bez zmien a úprav. Regulačné stanice VTL/STL sú existujúce a postačujú súčasnému stavu s rezervou (PHRSR, 2025).

1.2. Popis lokality

1.2.1. Alokácia

Z hľadiska priemetu na riešené územie súčasťou VÚC Trenčianskeho kraja, KURSII., Obec Pravenec sa nachádza v centre prievidzského ťažiska osídlenia a je súčasťou Hornonitrianskej sídelnej rozvojovej osi - Topoľčany, Partizánske, Prievidza, Nitrianske Pravno. V súlade s riešením územného plánu VÚC Trenčianskeho kraja je potrebné podporovať rozvoj priestorov charakterizovaných demografickou a ekonomickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov, vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby enviromentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu a tým podporovať rozvoj sídelného centra hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít pre priliehajúce zázemie. Obec Pravenec je zaradená do kategórie centrá lokálneho významu, sídla, ktoré zabezpečujú komplexné základné vybavenie pre obyvateľov bezprostredného zázemia. To znamená, že nástrojmi územného rozvoja podporuje diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pre vznik suburbánnych zón s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území a že určité druhy funkcií je možné situovať do katastrálneho územia obce Pravenec . Obec Pravenec sa nachádza v závere Hornonitrianskej sídelnej rozvojovej osi, ktorá

smeruje z Topoľčian, Partizánskeho cez Prievidzu do Nitrianskeho Pravna a v závere Hornonitrianskeho priestoru s mestami Prievidza, Bojnice, Nováky a Nitrianske Pravno. Obec leží pod prameňom rieky Nitry, ktorá obcou aj preteká v jej hornej časti. Katastrom obce prechádza cesta I/64 Prievidza – Žilina, ktorá je nadregionálneho významu a vedie z Partizánskeho cez Prievidzu do Nitrianskeho Pravna, do Turčianskych Teplíc a do Žiliny. Záujmové územie obce Pravenec je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Solka, Poluvsie, Nitrianske Pravno, Nedožery-Brezany. Špecifikom záujmového územia katastrálneho územia obce Pravenec sú ochranné pásma určené osobitnými predpismi. Možno konštatovať, že výborná poloha voči mestu Prievidza, Bojnice, Nitrianske Pravno predstavuje dobrý predpoklad pre budúci rozvoj obce (PHRSR, 2025).

1.2.2. Reliéf a geomorfológia

Geomorfológia
Z pohľadu platného geomorfologického členenia územia Slovenskej republiky je Hornonitrianska kotlina samostatným geomorfologickým celkom (vnútrohorskou neogénnou kotlinou), ktorý patrí do subprovincie Vnútorné Západné Karpaty, provincie Západné Karpaty, podsústavy Karpaty a Alpsko-himalájskej sústavy. Samotná Hornonitrianska kotlina sa ďalej člení na štyri podcelky, ktorými sú Prievidzská kotlina s časťou Ciglianske predhorie, Handlovská kotlina, Rudnianska kotlina a Oslianska kotlina. Hornonitriansku kotlinu ako celok ohraničuje veniec pohorí – susedných geomorfologických celkov. Na západe a severozápade sú to Strážovské vrchy s podcelkami Nitrická vrchovina, Zliechovská hornatina a Malá Magura; na severe pohorie Malá Fatra – horská skupina Kľaku – Reváňa; na severovýchode a východe pohorie Žiar (všetko jadrové pohoria Vnútorných Západných Karpát); na juhovýchode podcelkom Vysocké predhorie Kremnické vrchy a na juhu pohorie Vtáčnik s podcelkami Malý Vtáčnik a Vysoký Vtáčnik (oba celky sú neovulkanickými pohoriami Slovenského stredohoria Vnútorných Západných Karpát) a severné svahy jadrového pohoria Tríbeč. Voči menovaným pohoriam je kotlina vyčlenená tektonicky systémom pozdĺžnych hlbinných zlomov. Najvýraznejším z nich je tzv. malomagurský zlom, ktorý vymedzuje Prievidzskú kotlinu oproti Malej Magure a Rudnianskej kotline, ďalšie význačné zlomy vymedzujú Prievidzskú a čiastočne Handlovskú kotlinu voči pohoriu Žiar a Rudniansku kotlinu oproti Malej Magure, Zliechovskej hornatine a Nitrickým vrchom. Juhozápadným smerom je kotlina otvorená tzv. Uhereckou a Vestenickou bránou do širokého severného výbežku Podunajskej nížiny, t.j. susedí s geomorfologickým celkom Podunajskej pahorkatiny (Vingárik, J., 2010m, s.19). Nadmorská výška Hornonitrianskej kotliny sa pohybuje od 200 m.n.m. v oblasti riečnej nivy rieky Nitra až po 845 m.n.m. na vrchu Stráž nad obcou Veľké Pole (Vingárik, J., 2010).

Geologické pomery
Geologické pomery obce determinujú pohoria Žiar a Strážovské vrchy, ktoré patria z geologického hľadiska k jadrovým pohoriam, ktoré sú tvorené kryštalickým jadrom a obalovými jednotkami mezozoika. Podložie Hornonitrianskej kotliny je z geologického hľadiska tvorené kryštalinikom. V kryštaliniku Žiaru prevládajú granitoidné horniny, zatiaľ čo kryštalické bridlice vystupujú len v juhozápadnom cípe pohoria, západne od Skleného. Menšie kryhy sa nájdu i v strede masívu. Ide o pararuly, ktoré sú značne migmatitizované. Medzi skupinou biotitických rúl sa nachádzajú svorové ruly, biotitické, dvojsľudové a kvarcitické pararuly, niekde i biotitické pararuly so silimanitom a granátom, ktoré sa vyskytujú obyčajne v styku s granitoidnými horninami. Tvoria sedimentárnu zložku, čiže parazložku migmatitov, hybridných granodioritov, prípadne i vložky v rulách. Prítomnosť granátu je niekedy taká značná, že tvorí až štvrtinu zloženia horniny. Z granitoidných hornín prevláda v tomto pohorí svetlá biotitická až dvojsľudová žula. Je strednozrnná až hrubozrnná, zo sľúd je častejší biotit, zriedka sa vyskytuje muskovit. Žula je porfýrovitá, s výrastlicami ortoklasu a mikroklínu. Vystupuje spolu s autometamorfovanými granitmi, ktoré sú tiež porfýrovité. Obsahujú viac muskovitu ako predošlý typ. V kryštalickom jadre Žiaru vystupujú aj apliticko-pegmatitické žuly v nepravidelnom pásme v severozápadnej a južnej časti pohoria. Svojím zložením sa podobajú aplitom a pegmatitom, ale nevytvárajú tu žily, len šošovky. Druhohorné komplexy patria k trom jednotkám, a to k obalovej sérii, krížňanskému a chočskému príkrovu. Jura má prevažne bridličnatý vývoj, v ktorom prevládajú tmavosivé až čierne ílovité a slienité bridlice. V spodnej časti súvrstvia v liase k nim pristupujú krinoidové a slienité vápence, miestami s rohovcami. V tomto súvrství na Pálenom vrchu pri Rudne sa nachádza bohatá fauna ramenonožcov (Terebratula punctata, Rhynchonella greppini, Spiriferina alpina, Pecten vertiállus, Avicula inaequivalvis) a amorútov (Echioceras raricostatum, Lytoceras sp., Partschiceras sp., Coenoceras sp., Phylloceras sp., Harpoceras sp.). Vo vrchnej časti jury, v dogeri a

malme, vystupujú okrem bridlíc doskovité vápence s rohovcami. Spodnú kriedu tvoria doskovité slienité vápence s rohovcami, ktoré obsahujú mikrofaunu kalpionel. Najvyššími členmi súvrstvia sú sivé a tmavé sliene s polohami piesčitých vápencov a pieskovcov, patriace k strednej kriede — albu (20.2.2025, http://www.mineraly.sk/files/lok/201-300/289_slovgeo_ziar.htm).

1.3. Demografický vývoj

V obci žije viac ako 93,26 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 59,08 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Pravenec v roku 2023.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Pravenec (rok 2023)					
	spolu	ženy	0-14	65+	15-65
obec Pravenec	1295	631	184	258	853

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2023,

V roku 2023 žilo v obci celkovo 1295 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 631 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 853. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Pravenec podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním (rímskokatolícke - 59,08 %). K Evanjelickému vierovyznaniu sa hlásilo len 1,38 % obyvateľov. Pri 5,52 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 31,11 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	771	59,08
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	18	1,38
Gréckokatolícka cirkev	8	0,61
Reformovaná kresťanská cirkev	3	0,23
Pravoslávna cirkev	1	0,08
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00
iné	26	1,99
bez vyznania	406	31,11
nezistené	72	5,52
Spolu	1305	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 93,26 %. Oficiálne žije v obci 10 obyvateľov maďarskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	1217	93,26
Maďarská	10	0,77
Rómská	2	0,15
Ukrajinská	1	0,08
Česká	6	0,46
Nemecká	2	0,15
Poľská	1	0,08
Ostatné	5	0,38
Nezistené	61	4,67
Spolu	1305	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Prievidza je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 128613 obyvateľov slovenskej národnosti a 287 maďarskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov českej (552) a narastá počet obyvateľov ukrajinskej národnosti (90). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne stabilné. Výrazne klesol počet obyvateľov poľskej národnosti (64).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
ok. Prievidza	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	137050	136554	135967	135533	134854	134238	133721	132891	130616	129605	128613
Slovenská	126896	126527	126038	125652	125044	124515	124070	123333	122081	121365	120598
Maďarská	330	334	333	335	340	347	356	354	286	288	287
Rómska	147	145	145	146	146	146	146	146	94	90	86
Rusínska	26	25	24	24	22	22	22	23	20	21	20
Ukrajinská	70	72	78	81	87	90	89	95	84	87	90
Česká	759	775	787	800	815	824	838	844	569	558	552
Nemecká	404	408	405	408	413	416	418	411	221	220	216
Poľská	267	267	268	271	275	277	282	287	61	61	64
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	0	14	14	14
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	11
Ruská	77	83	85	90	95	98	99	103	67	67	68
Židovská	4	4	4	4	4	4	4	4	8	6	6
Moravská	83	82	82	79	77	78	78	77	18	17	15
Bulharská	24	27	28	28	30	29	29	29	8	8	8
Sliezska	1	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3
Grécka	5	5	5	6	6	7	7	7	5	5	6
Rumunská	440	441	470	514	523	534	535	536	26	26	26
Rakúska	18	20	24	26	29	33	38	39	7	10	11
Vietnamská	47	46	47	46	46	46	49	53	40	43	43
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	11	12	12
Iná a nezistená	7452	7293	7144	7023	6902	6772	6661	6550	6894	6600	6384

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.1. Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Pravenec bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov. Pokles nebol výrazný. Vývoj bol za posledné 4 roky stabilizovaný.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
o. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
k 1.1.	1277	1322	1327	1327	1325	1321	1330	1319	1305	1298	1302
k 30.6.	1300	1325	1327	1326	1323	1326	1325	1313	1302	1300	1299
k 31.12	1322	1327	1327	1325	1321	1330	1319	1306	1298	1302	1295
muži	675	685	689	685	680	689	682	668	668	670	664
ženy	647	642	638	640	641	641	637	638	630	632	631
Index	-	1,004	1,000	0,998	0,997	1,007	0,992	0,990	0,994	1,003	0,995
Priemer Ix											0,998

Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

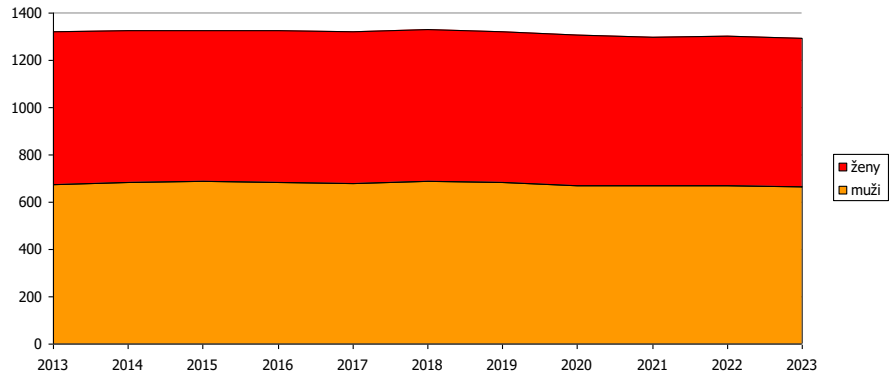

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

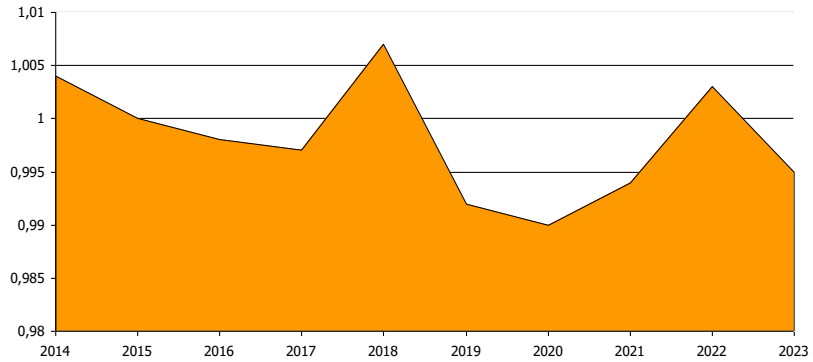

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov klesol o 27 (2,042 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 0,998, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 0,186 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2018, 2014 a 2022, kedy vzrástol počet obyvateľov o 9, 5 a 4 osoby. K roku s najvyšším poklesom obyvateľstva patril rok 2019 a 2020, kedy klesol počet obyvateľov o 13 a 11. V roku 2023 bol zaznamenaný pokles o 7 obyvateľov. K ďalšiemu najväčšiemu úbytku došlo v roku 2021. V obci žije väčší počet mužov ako žien.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km^2. Hustota obyvateľstva v obci je nad úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k poklesu hustoty obyvateľstva. V roku 2013 dosiahla hustota hodnotu 120,39 a do roku 2023 klesla na hodnotu 120,29. Nachádza sa vysoko pod úrovňou hustoty vidieka (61,57).

Hustota obyvateľov na km2 k 31.12. podľa územie a rok											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mestá	406,74	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88
vidiek	59,34	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86
SR	110,40	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67
okr. Prievidza	142,95	142,52	141,96	141,43	140,85	140,17	139,58	138,88	136,64	135,55	134,51
O. Pravenec	120,39	122,7	122,93	122,84	122,56	122,8	122,7	121,59	120,57	120,43	120,29

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.2. Prirodzený prírastok a úbytok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Prievidza, ako aj prirodzený prírastok v obci Pravenec .

Prirodzený prírastok											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Prievidza HMPP	-0,66	-1,45	-1,57	-0,91	-2,34	-2,02	-1,73	-4,7	-6,18	-4,51	-5,34
prirodzený prírastok	-11	1	-8	-6	-9	3	-9	-13	1	-7	-6
hrubá miera pr. prír.	-8,46	0,76	-6,03	-4,52	-6,8	2,26	-6,8	-9,9	0,77	-5,38	-4,62

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend v každom roku. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov len v roku 2014, 2018 a 2021 sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2013 a 2020 a to - 11 a - 13 osôb.

1.3.3. Pôrodnosť

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Pravenec . Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2017 a 2021, kedy hrubá miera dosiahla 8,39 a 8,37. Do roku 2023 klesol tento počet na 6,51. V súčasnosti je v obci nerovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2021 a to 16 osôb.

Počet živonarodených											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Prievidza HM	8,31	8,01	7,9	8,82	8,39	8,26	8,24	7,97	8,37	7,52	6,51
narodení	8	13	6	6	6	12	9	6	16	13	10
živonarodení	8	13	6	6	6	12	9	6	16	13	10
hrubá miera živorod.	6,16	9,82	4,52	4,52	4,54	9,05	6,8	4,57	12,29	10	7,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Potratovosť v obci je na nižšej priemernej úrovni, ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najvyšší počet potratov v roku 2022 (5), 2017, 2021 a 2023 (4) sledovaného obdobia.

Počet potratov											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Prievidza HM	2,81	2,59	2,36	2,47	2,51	1,97	2,14	1,94	2,13	2,11	1,93
potratovosť	1	2	1	2	4	1	2	2	4	5	4
hrubá miera potratovosti	0,77	1,51	0,75	1,51	3,02	0,75	1,51	1,52	3,07	3,85	3,08
index potratovosti	12,5	15,38	16,67	33,33	66,67	8,33	22,22	33,33	25	38,46	40
ukončené tehotenstvá	9	15	7	8	10	13	11	8	20	18	14
hrubá miera uk. tehot.	6,93	11,33	5,28	6,03	7,56	9,81	8,31	6,1	15,37	13,85	10,78

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 10,88 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021 (14,56).

1.3.4. Úmrtnosť

V obci Pravenec možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2013 bolo evidovaných 14,62 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2023 to bolo 12,32. V roku 2022 to bolo 15,38 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Prievidza HM	8,97	9,47	9,47	9,73	10,73	10,28	9,97	12,66	14,56	12,04	11,85
zomretí	19	12	14	12	15	9	18	19	15	20	16
hrubá miera úmrtnosti	14,62	9,06	10,55	9,05	11,34	6,79	13,59	14,48	11,53	15,38	12,32

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.5. Migrácia

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vysťahovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok relatívne pozitívny trend. Vcelku pozitívny vývoj súvisí s blízkou alokáciou obce Pravenec blízko okresného mesta Prievidza. V roku 2013 presahoval počet prisťahovaných počet vysťahovaných o 56 osôb. Druhá najvyššia

pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2022 a to 11 osôb. K najvyššiemu úbytku z dôvodu sťahovania došlo v roku 2021 - 8 obyvateľov.

Saldo sťahovania											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Prievidza HM	-1,74	-2,17	-2,74	-2,28	-2,68	-2,56	-2,13	-1,53	-2,03	-3,26	-2,34
migračné saldo	56	4	8	4	5	6	-2	0	-8	11	-1
hr. miera migr. salda	43,09	3,02	6,03	3,02	3,78	4,53	-1,51	0	-6,15	8,46	-0,77

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Pravenec . Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
prisťahovaní	72	34	33	37	34	32	25	29	23	35	25
vysťahovaní	16	30	25	33	29	26	27	29	31	24	26

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V sledovanom období počet vysťahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2016 - celkovo až 33 vysťahovaných, v roku 2021 - 31. V roku 2023 počet vysťahovaných dosiahol hodnotu 26 a v roku 2022 - 24. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2013 a 2016, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 72 a 37 obyvateľov. V roku 2023 sa do obce prisťahovalo 25 osoby.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období len zápornú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Prievidza HM	-2,4	-3,63	-4,31	-3,2	-5,02	-4,58	-3,86	-6,23	-8,21	-7,77	-7,68
celkový prírastok	45	5	0	-2	-4	9	-11	-13	-7	4	-7
hrubá miera celk. pr.	34,63	3,78	0	-1,51	-3,02	6,79	-8,31	-9,9	-5,38	3,08	-5,39

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný a hlavne pozitívny trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2017, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 8. K jedinému kladnému celkovému prírastku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2018 a to 1. Celkový najvyšší úbytok bol zaznamenaný v rokoch 2016 a 2023.

1.3.6. Sobášnosť a rozvodovosť

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Pravenec . Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2013 pripadalo 4,42. Do roku 2023 bol ich počet na hodnote 4,58.

Počet sobášov											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Prievidza HM	4,42	4,77	4,94	5,55	5,52	5,83	5,75	4,43	4,88	5,38	4,58
sobášnosť	6	6	4	3	1	11	7	5	8	4	10
hrubá miera sobášnosti	4,62	4,53	3,01	2,26	0,76	8,3	5,29	3,81	6,15	3,08	7,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v roku 2018 a 2023. V prípade rozvodovosti boli hodnoty tiež pod úrovňou okresu. K 6 rozvodom došlo v roku 2016.

Počet rozvodov											
O. Pravenec	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Prievidza HM	2,22	2,2	2,03	2	1,93	2,03	1,75	1,42	1,69	1,65	1,64
rozvodovosť	2	2	4	6	1	5	2	3	2	2	1
hrubá miera roz.	1,54	1,51	3,01	4,52	0,76	3,77	1,51	2,29	1,54	1,54	0,77

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.7. Veková štruktúra

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	1322	1327	1327	1325	1321	1330	1319	1306	1298	1302	1295
0	8	12	6	7	4	12	9	8	15	13	12
1-4	54	46	47	40	36	34	34	36	38	47	46
5-9	53	57	60	68	69	69	70	69	52	46	47
10-14	61	60	57	55	61	63	68	71	77	81	79
15-19	73	68	75	78	72	64	62	63	59	61	64
20-24	104	103	86	78	71	78	71	66	74	71	58
25-29	90	87	96	90	92	88	80	68	63	60	74
30-34	93	96	104	93	91	84	77	77	71	74	67
35-39	120	116	107	109	95	95	98	106	91	92	88
40-44	106	118	114	116	133	132	132	118	112	94	96
45-49	97	98	105	108	104	106	118	113	111	123	122
50-54	90	82	90	84	91	91	90	103	110	105	103
55-59	75	75	68	81	85	89	80	90	87	93	93
60-64	75	85	87	80	69	70	74	67	80	85	88
65-69	77	67	66	69	77	75	85	83	74	71	65
70-74	57	59	54	61	66	69	57	57	68	70	71
75-79	46	54	57	58	51	51	52	49	49	52	55
80-84	21	25	31	29	35	41	43	41	43	36	38
85-89	13	11	8	10	11	8	11	16	18	23	23
90-94	5	4	6	8	5	9	4	1	5	3	4
95-99	2	1	0	0	0	0	2	2	0	1	1
100-	2	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 45 až 54 rokov. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Pravenec .

Veková štruktúra obyvateľstva

2013

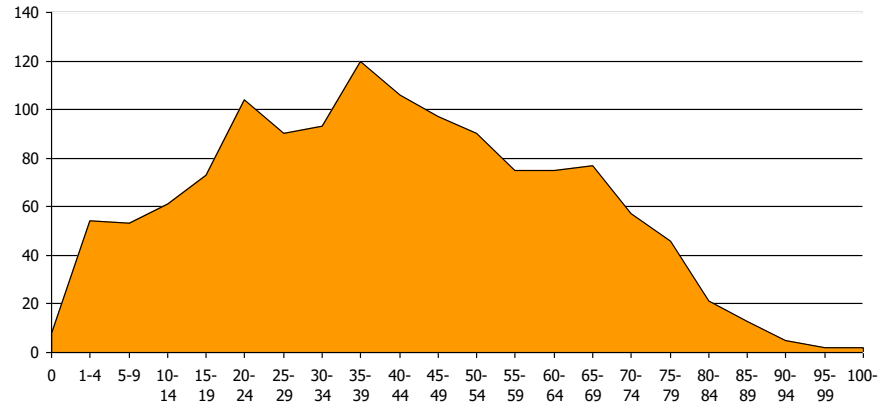

2023

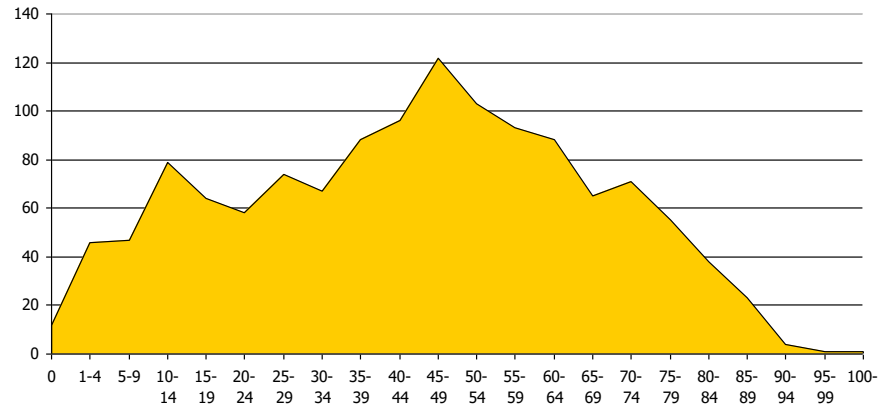

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k miernemu nárastu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2035 by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 1299 obyvateľov. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 50 do 59.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Spolu	1296	1298	1297	1297	1297	1298	1298	1298	1299	1299	1299
0	13	14	14	15	15	16	16	17	18	18	19
1-4	37	36	36	35	34	34	33	32	32	31	30
5-9	54	53	52	51	51	50	49	48	47	46	45
10-14	84	86	89	91	94	96	99	101	104	106	109
15-19	57	55	54	53	51	50	48	47	45	44	42
20-24	57	57	57	56	56	56	56	56	55	55	55
25-29	75	75	75	76	76	76	76	76	77	77	77
30-34	61	58	55	51	48	45	41	38	35	31	28
35-39	82	79	76	74	71	68	65	62	60	57	54
40-44	106	105	103	102	101	99	98	97	95	94	93
45-49	127	129	131	134	136	139	141	144	146	148	151
50-54	111	113	115	118	120	122	124	127	129	131	134
55-59	98	100	102	104	106	109	111	113	115	117	119
60-64	80	80	80	80	80	81	81	81	81	82	82

65-69	65	65	63	63	63	63	62	62	61	61	60
70-74	71	73	74	75	77	78	79	80	82	83	84
75-79	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
80-84	39	39	38	38	38	37	37	37	36	36	36
85-89	23	24	25	25	25	26	26	26	26	27	27
90-94	3	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100-	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva

2025

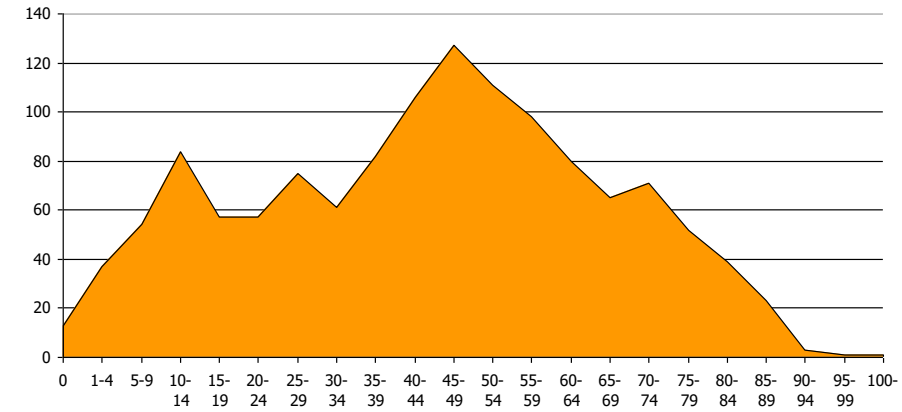

2035

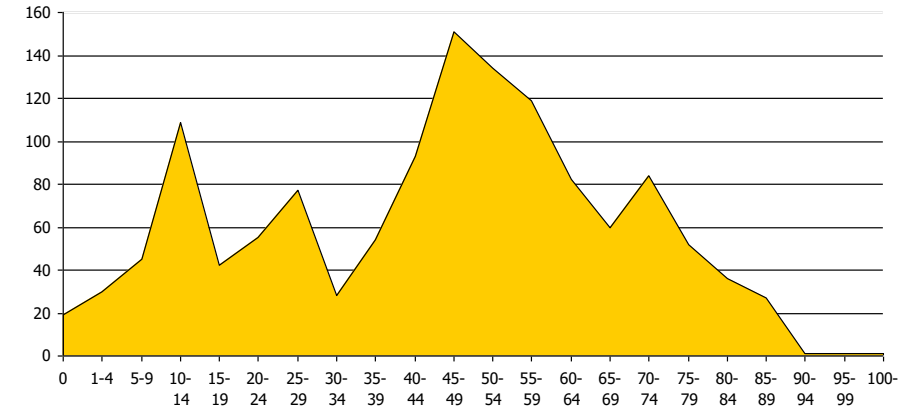

Ďalšie demografické charakteristiky

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 35. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 184 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 70.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Predproduktívny vek	176	175	170	170	170	178	181	184	182	187	184
Produktívny vek	923	928	932	917	903	897	882	871	858	858	853
Poproduktívny vek	223	224	225	238	248	255	256	251	258	257	258

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

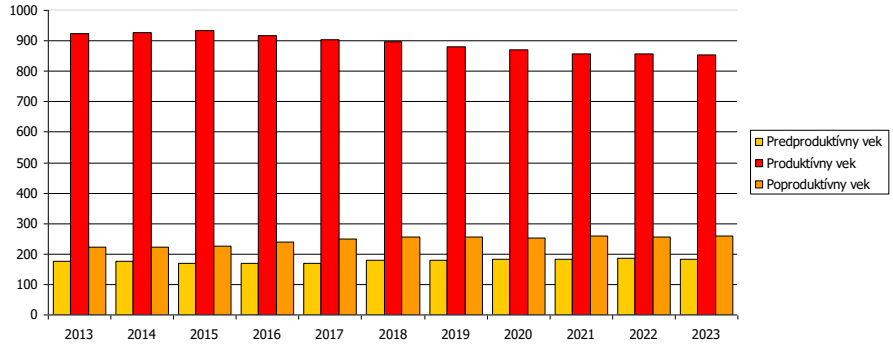

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k poklesu vo vekových skupinách produktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2035.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

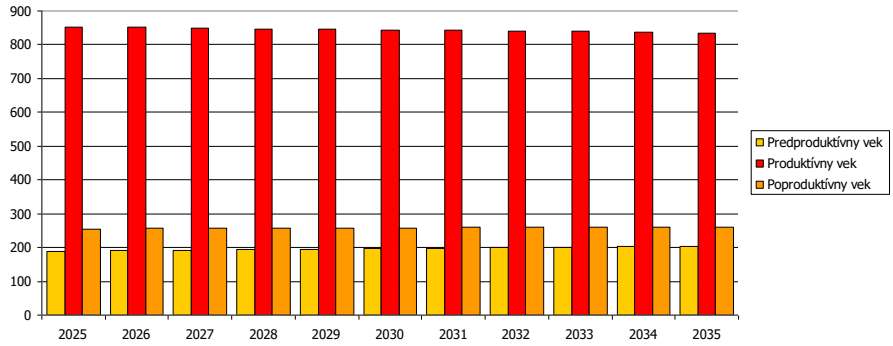

Do roku 2035 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine predproduktívneho a poproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 6 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Predproduktívny vek	188	190	191	193	194	196	197	199	200	202	203
Produktívny vek	853	851	849	847	846	844	842	840	839	836	834
Poproduktívny vek	255	257	256	257	257	258	259	260	260	261	261

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 45 - 49 a 50 - 54 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2013 až 2023 bol zaznamenaný v skupine 15 - 44 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2013 a 2023

Vek	2013	2023	rozdiel 2023 -2013
15-19	73	64	-9
20-24	104	58	-46
25-29	90	74	-16
30-34	93	67	-26
35-39	120	88	-32
40-44	106	96	-10
45-49	97	122	25
50-54	90	103	13
55-59	75	93	18
60-64	75	88	13

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

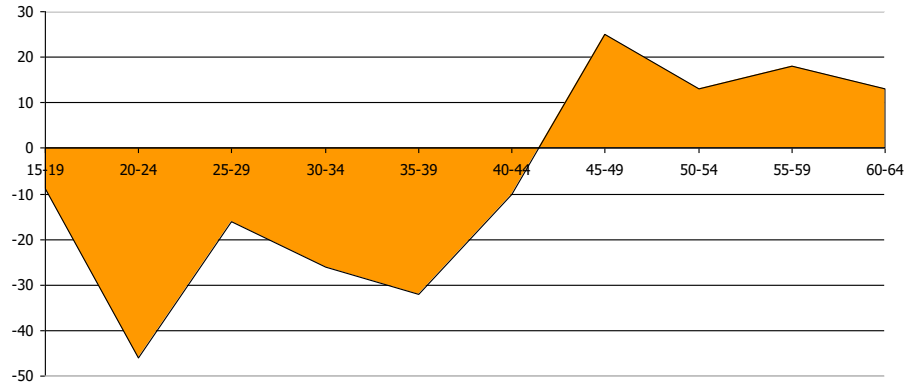

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva
Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 93,26 %. Oficiálne žije v obci 10 obyvateľov maďarskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	1217	93,26
Maďarská	10	0,77
Rómská	2	0,15
Ukrajinská	1	0,08
Česká	6	0,46
Nemecká	2	0,15
Poľská	1	0,08
Ostatné	5	0,38
Nezistené	61	4,67
Spolu	1305	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Prievidza je národnostná štruktúra podobná.

1.3.8. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností
Priemerný čistý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2013 do roku 2023 o 33,16 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na priemernej úrovni.

Čisté peňažné príjmy v Eur											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Slovenská republika	1 142	1 143	1 123	1 139	1 158	1 224	1 328	1 406	1 377	1 510	1 532
Bratislavský kraj (NUTS 2)	1 227	1 327	1 203	1 338	1 356	1 345	1 488	1 559	1 515	1574	1 557
Bratislavský kraj	1 227	1 327	1 203	1 338	1 356	1 345	1 488	1 559	1 515	1 574	1 557
Západné Slovensko	1 110	1 132	1 107	1 091	1 138	1 214	1 327	1 417	1 384	1493	1 518
Trnavský kraj	1 139	1 158	1 148	1 123	1 183	1 275	1 388	1 499	1 457	1 576	1 636
Trenčiansky kraj	1 170	1 187	1 137	1 113	1 140	1 217	1 317	1 405	1 361	1 458	1 558
Nitriansky kraj	1 037	1 064	1 049	1 047	1 102	1 166	1 289	1 364	1 347	1 454	1 386
Stredné Slovensko	1 149	1 097	1 089	1 090	1 105	1 156	1 262	1 360	1 338	1475	1 556
Žilinský kraj	1 251	1 174	1 157	1 170	1 174	1 240	1 367	1 474	1 436	1 560	1 608
Banskobystrický kraj	1 055	1 026	1 027	1 017	1 042	1 079	1 167	1 257	1 249	1 388	1 502

Východné Slovensko	1 136	1 110	1 137	1 149	1 136	1 241	1 311	1 357	1 335	1527	1 515
Prešovský kraj	1 143	1 154	1 172	1 157	1 177	1 267	1 330	1 352	1 339	1 550	1 568
Košický kraj	1 129	1 070	1 105	1 141	1 098	1 217	1 295	1 362	1 332	1 505	1 465

Zdroj: 20.5.2025, DataCubes, ŠÚ SR,

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na stravovanie (114,84 €) a bývanie (cca. 100,23 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva obce) pripadá na dopravu do zamestnania, keď že, hlavné pracovné trhy sa nachádzajú mimo obce – v okresnom meste Prievidza, krajskom meste Trenčín, Čechách, Nemecku, Anglicku, ale aj v meste Bratislava.

Čisté peňažné výdavky (od r. 2013) v eurách											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	324,27	322,83	394,21	400,46	412,56	421,63	432,21	479,08	497,55	542,42	556,08
Potraviny a nealk...	74,13	75,87	74,71	76,33	80,27	83,59	88,33	87,97	92,6	97,47	114,84
Alkoholické nápo...	8,94	9,71	11,21	11,48	11,84	12,19	12,6	13,05	13,6	15,76	15,28
Odievanie a obuv	17,09	17,28	23,93	24,11	25,51	25,45	24,63	15,92	16,58	19,23	15,94
Bývanie, voda, eletr...	62,95	61,91	66,05	65,18	63,93	65,1	69,64	72,79	73,52	70,02	100,23
Nábytok, bytové vyb...	13,2	12,73	22,85	23,35	23,76	24,56	24,65	23,1	23,71	28,39	22,41
Zdravotníctvo	9,83	9,91	11,95	12,27	12,84	13,06	13,63	12,56	14,06	22,49	11,87
Doprava	28,4	23,99	44,3	45,24	48,33	49,86	49,21	42,13	42,14	44,61	55,79
Pošty a telekomunik...	16,72	16,89	18,29	18,46	18,54	18,48	18,28	19,82	20,43	23,26	22,37
Rekreácia a kultúra	28,78	29,58	26,83	27,34	27,71	28,16	28,56	18,02	18,42	24,28	16,58
Vzdelávanie	0,55	0,65	2,92	2,98	3,11	3,13	3,2	1,28	1,16	1,22	2,11
Hotely, kaviarne a reš...	14,66	14,96	20,07	21,25	22,97	23,86	25,18	19,92	20,64	25,37	19,85
Rozličné tovary a služby	21,65	20,95	27,84	28,17	28,42	28,87	30,17	38,81	40,98	49,4	44,23
Ostatné čisté výdavky	27,36	28,43	43,26	44,33	45,32	45,32	44,11	113,72	119,71	120,92	114,59

Zdroj: 20.5.2025, DataCubes, ŠÚ SR,

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie, alkohol a zdravotníctvo. Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na rozličné tovary a ostatné výdavky.

1.3.9. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 45 - 49 a 50 - 54 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2013 až 2023 bol zaznamenaný v skupine 15 - 44 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2013 a 2023			
Vek	2013	2023	rozdiel 2023 -2013
15-19	73	64	-9
20-24	104	58	-46
25-29	90	74	-16
30-34	93	67	-26
35-39	120	88	-32
40-44	106	96	-10
45-49	97	122	25
50-54	90	103	13
55-59	75	93	18
60-64	75	88	13

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

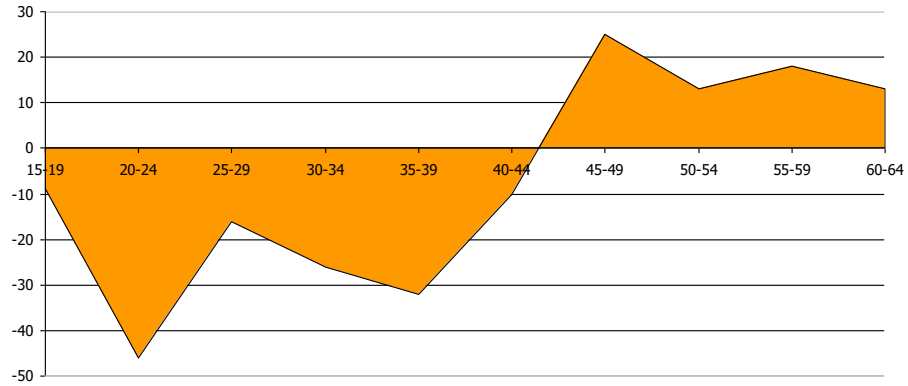

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

1.3.10. Náboženská charakteristika

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Pravenec podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním (rímskokatolícke - 59,08 %). K Evanjelickému vierovyznaniu sa hlásilo len 1,38 % obyvateľov. Pri 5,52 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 31,11 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	771	59,08
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	18	1,38
Gréckokatolícka cirkev	8	0,61
Reformovaná kresťanská cirkev	3	0,23
Pravoslávna cirkev	1	0,08
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00
iné	26	1,99
bez vyznania	406	31,11
nezistené	72	5,52
Spolu	1305	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

1.4. Vzdelanie a zamestnanosť

1.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním - s maturitou - 26,67 % a s učňovským vzdelaním - 25,44 %. Obyvatelia so základným vzdelaním boli zastúpení 14,56 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012		
dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	116	8,89
základné	190	14,56
stredné odborné učňovské (bez maturity)	332	25,44
úplné stredné (s maturitou)	348	26,67
vyššie odborné vzdelanie	75	5,75
vysokoškolské	198	15,17
bez školského vzdelania (15+ rokov)	3	0,23
nezistené	43	3,30
Spolu	1305	

Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

1.4.2. Vzdelanostná štruktúra rómskeho etnika

Vzdelanostná štruktúra rómskeho obyvateľstva kopíruje celoslovenské štatistiky. Vzdelanosť je hlavným problémom nielen z hľadiska prístupu na trh práce, ale aj z hľadiska spôsobu života, stravovania, hygieny a páchania trestnej činnosti.

Dominantná časť obyvateľov rómskeho etnika má ukončené len základné vzdelanie. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia bez vzdelania. Uvedené skupiny sa vyznačujú nulovou kvalifikáciou častokrát bez schopnosti čítať a písať. Z hľadiska pracovného zaradenia sú schopní vykonávať len hrubú manuálnu prácu, väčšinou sezónnu. Mnohí obyvatelia v tejto skupine nedisponujú ani pracovnými návykmi a s tým súvisiacou pravidelnosťou, zodpovednosťou. Z hľadiska času sa situácia ešte zhoršuje a je potrebné prijať prísnejšie opatrenia hlavne z úrovne štátu.

V obci Pravenec táto skupina nie je zastúpená.

1.4.3. Štruktúra zamestnanosti v obci

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel (38,8 %), obchod (13,8 %), verejná správa (7,8 %) a vzdelávanie (7,0 %). Od roku 2013 sa podiel priemyslu na zamestnaní výrazne znížil. Najvýraznejší pokles v prípade ťažby a dobývania.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poľnohospodárstvo, le...	1,1	1,1	1,1	1,7	1,6	1,3	1,6	1,6	1,4	1,4	1,5
Priemysel spolu	48,5	46,9	47,1	47,7	47,6	42,0	43,8	40,8	40,4	41,0	38,8
Ťažba a dobývanie	12,0	11,4	11,9	11,3	9,9	7,4	7,7	6,6	5,3	4,5	4,3
Priemyselná výroba	33,0	32,2	32,2	33,5	34,5	32,5	34,2	32,4	32,7	34,5	32,4
Dodávka elektriny, plynu...	2,0	1,9	1,6	1,3	1,2	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Dodávka vody; čistenie a...	1,4	1,4	1,5	1,6	2,0	1,1	1,0	0,9	1,5	1,2	1,1
Stavebníctvo	4,6	4,8	3,9	2,9	4,3	5,0	5,6	4,8	9,5	7,3	7,4
Veľkoobchod a maloobc...	14,3	14,4	14,0	14,5	11,4	12,1	12,1	11,5	10,5	12,1	13,8
Doprava a skladovanie	4,5	4,2	3,8	4,0	4,6	5,6	4,4	7,4	6,5	6,2	6,6
Ubytovacie a stravovacie...	1,0	0,9	0,9	0,8	0,6	3,1	0,8	0,5	0,2	0,4	1,3
Informácie a komunikácia	0,4	0,4	0,5	0,5	0,8	1,1	1,4	0,5	0,4	0,6	0,7
Finančné a poisťovacie ...	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Činnosti v oblasti nehnu....	2,0	1,5	1,6	0,4	0,3	0,5	0,4	1,5	2,0	2,7	1,0
Odborné, vedecké a te....	1,2	1,5	1,8	1,8	2,1	3,2	2,8	4,6	2,2	2,1	0,8
Administratívne a podp...	2,2	2,8	3,7	3,7	6,2	3,9	3,9	2,7	2,6	3,5	3,5
Verejná správa a obrana...	6,1	6,4	6,9	6,9	6,0	7,3	7,8	6,8	8,2	6,3	8,0
Vzdelávanie	5,7	6,0	6,2	6,7	6,4	7,2	6,6	7,3	6,5	6,5	7,8
Zdravotníctvo a sociáln...	6,4	6,8	6,6	6,4	5,9	6,1	6,5	6,8	6,5	6,5	7,0
Umenie, zábava a rekreácia	0,5	1,0	1,0	1,1	1,3	1,0	1,6	2,3	2,0	2,4	1,0
Ostatné činnosti	0,7	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,8	0,5	0,4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Od roku 1945 boli obyvatelia nielen obce Pravenec , ale celého okolia najviac zamestnaní v bývalom Tatra nábytku Pravenec . Počet zamestnancov v Tatra nábytku Pravenec dosahoval až cca 2000

pracovníkov. Podľa sčítania ľudu, domov a bytov z roku 1980 bolo v obci Pravenec najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov robotníkov a boli zamestnaní v priemysle. Podľa štatistických údajov z roku 2001, najväčšia nezamestnanosť bola v obci v roku 2000, čo súviselo so zrušením Tatra nábytku Pravenec . V tomto istom roku za prácou z obce odchádzalo 282 obyvateľov. Obyvateľstvo nachádzalo zamestnanie v súkromnom sektore, ale aj vo verejnom, v reštauračných službách (mimo obec) a pod. V roku 2003 klesla však nezamestnanosť obyvateľov v obci o polovicu. Obec Pravenec vykazovala aj v minulosti veľký počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Najvyšší počet obyvateľov v produktívnom veku mala obec v r. 1993 (spolu 731 ekonomicky aktívneho obyvateľstva). Tento trend klesol v r. 2001 na najnižšie číslo – 687 obyvateľov, čo taktiež súviselo pravdepodobne so zrušením Tatra nábytku. Od r. 2002 počet ekonomicky aktívnych obyvateľov mierne stúpa a kolíše. Po zrušení Tatra nábytku sa v jeho areáli naďalej rozvíjala drevospracujúca výroba a nábytkárska výroba, avšak v oveľa menšej miere oproti minulosti. Firma Lesagro, s.r.o. vznikla v roku 2002 so sídlom v Bardejove. Od marca 2005 sa jej hlavnou činnosťou stala drevárska prvovýroba v jej prevádzke v Pravenci (bývalý areál Tatra nábytku). Po odkúpení časti výrobných priestorov v areáli bývalom Tatra nábytku sa zaoberá hlavne porezom drevnej hmoty a výrobou reziva so zameraním na listnaté dreviny BK, DB. Mesačná kapacita prevádzky je 3000 m3 spracovanej guľatiny. V obci Pravenec má svoju prevádzku aj Spoločnosť PASPOL s.r.o. 971 01 PREVIDZA. Prevzala výrobný program v oblasti parenia a sušenia dreva zmluvným partnerom od spoločnosti V.O.S.R. spol. s r. o., ktorý začína postupne rozširovať o ďalšie spracovanie dreva. Najskôr to bola výroba parketových prírezov, v kooperácii výroba parkiet z masívu a ohýbanie drevených polotovarov pre výrobcov stoličiek. Tento program rozšírila spoločnosť o výrobu schodníc, výrobu smrekových hranolov, spracovanie reziva na hranolky a prírezy. Výroba sa prevádza vo výrobnej hale o rozmeroch 55x55 m, pariace a sušiarenské kapacity sú umiestnené vo vonkajších priestoroch, okolo ktorých sú vybudované prístrešky. Vykurovanie sušiarní a paričky sa prevádza kotlom na spaľovanie dreva. Objekt je napojený na všetky inžinierske siete. Celý areál má rozlohu cca 22 300 m2. Významné postavenie v obci Pravenec nadobudla v súčasnosti výroba okien, ktorú zabezpečuje Spoločnosť SLOVAKTUAL založená v roku 1990 v Nitrianskom Pravne, v súčasnosti člen AFG koncernu, najväčší výrobca plastových okien na Slovensku. Celkovo pracuje v spoločnosti cca 320 pracovníkov. Spoločnosť začiatkom roku 2003 presťahovala svoje sídlo a administratívne priestory do zrekonštruovanej budovy v Pravenci s plochou 1300 m2. V interiéri budovy na prízemí sa nachádza najväčšia vzorková predajňa na ploche 450 m2. V súčasnom období sa tu etablovali juhokórejskí subdodávatelia automobilky Kia. Juhokórejská spoločnosť IL Jin, ktorá bude pre automobilku Hyundai/Kia pri Žiline vyrábať komponenty pre kolesá (PHRSR, 2025).

1.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

1.5.1. Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR. V roku 2023 bolo v obci 31 nezamestaných.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nezamestnaná spolu	89	79	71	50	35	41	32	46	32	29	31
Nezamestnaní ženy	38	33	41	19	21	20	17	18	18	17	14
% miera nezamest.	9,64	8,51	7,62	5,45	3,88	4,57	3,63	5,28	3,73	3,38	3,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nezamestnanosť v obci mala za posledné 3 roky (od roku 2021) nevyrovnanú tendenciu. V roku 2013 bolo v obci Pravenec 89 nezmestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kraj Trenčiansky	10,7	9,6	7,7	5,9	3,5	2,9	3,2	5,4	4,3	3,7	3,6
Okres Prievidza	13,9	12,5	10,4	8,1	5,1	4,5	4,7	7,1	5,8	5,4	5,1
Muži	12,4	10,6	8,7	6,8	4,4	3,8	4,0	5,9	4,7	4,5	4,2
Ženy	15,8	14,8	12,5	9,8	6,0	5,3	5,6	8,8	7,0	6,5	6,0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2023 dosiahla úroveň 6,0 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2013 (12,4 %).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 177. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 4977 na 1173 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. Prievidza	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	794	811	653	453	255	223	200	290	292	208	185
B	834	781	522	359	235	157	218	263	207	158	177
C	17	32	20	26	19	11	14	13	15	19	18
D	4 977	4 818	4 074	2 691	1 404	986	848	1 516	1 682	1 301	1 173

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP
B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi
C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství
D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2013-2023

1.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny od 50 - 54 a skupinu od 40 do 44 rokov.

Nezamestnaní podľa veku v januári 2025												
		v tom										
Pravenec	UoZ spolu	do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac	n/a
Spolu	22	1	1	2	0	0	6	3	7	1	1	0
Ženy	7	0	1	1	0	0	2	2	1	0	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

1.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - vyššie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) január 2025											
		v tom									
Pravenec	UoZ spolu	0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a
Spolu	22	0	0	0	20	0	0	1	1	0	0
Ženy	7	0	0	0	5	0	0	1	1	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

0	predprimárne vzdelanie
1	primárne vzdelanie
2	nižšie sekundárne vzdelanie
3	vyššie sekundárne vzdelanie
4	post sekundárne neterciárne vzdelanie

5	terciárne vzdelanie (nie VŠ)
6	terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
7	terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
8	terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

1.5.4. Dĺžka evidencie

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov, od 7 do 9 mesiacov. Treťou najpočetnejšou skupinou je skupina od 10 - 12 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v január 2025

Pravenec	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	22	8	1	7	3	2	0	0	0	0	0	1
Ženy	7	2	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

1.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Obec spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP). Obec spolupracuje s UPSVR Prievidza.

1.5.6. Aktivačná činnosť

Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Nasledujúca tabuľka prezentuje počty aktivačných pracovníkov v okrese Prievidza. V máji roku 2025 bolo 19 obyvateľov v okrese evidovaných na aktivačných prácach.

Aktivačná činnosť (máj 2025)

	Spolu	v tom								
		A1d	A2a1	A2a2	A2b	A2c2	A2c3	A2c5	A2c6	A5
TN kraj	176	0	0	2	0	0	0	169	0	5
Prievidza	19	0	0	0	0	0	0	19	0	0

AP - aktivačný príspevok

A1d	AP pre občana, ktorý je zamestnaný a má príjem aspoň vo výške minimalnej mzdy platí do 31.3.2024
A2a1	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a za získava nižšie stredné vzdelanie
A2a2	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a nezískal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a je žiakom strednej školy v externej forme štúdia alebo študentom vysokej školy v externej forme štúdia
A2b	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa rekvalifikácie
A2c2	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s úradom (§52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c3	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MS pre samosprávny kraj (§ 52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c5	AP pre občana, ktorý je v evidencii - podpora udržania pracovných návykov (§ 54 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c6	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ - znevýhodnený uchádzač o zamestnanie (§ 54 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2d	AP - iné projekty

A5	AP pre občana, ktorý vykonáva dobrovoľnú vojenskú prípravu

Zdroj: ÚPSVaR, 2025

1.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

1.6.1. ŤZP občania

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 40 %. Telesne a zdravotne postihnutý jedinec je jedinec s chybou pohybového a oporného ústrojenstva alebo poškodením nervového ústrojenstva, ak sa prejavuje porušenou hybnosťou a jedinec v stave choroby alebo zdravotného oslabenia. Mentálna retardácia je multidimenzionálny fenomén, ktorý postihuje prekrývajúco medicínske, psychologické, pedagogické a sociálne kvality, funkcie správanie sa postihnutého človeka od narodenia po smrť. Nasledujúce grafy prezentujú štruktúru počtu a výšky príspevkov v okrese Prievidza v roku 2025 v mesiaci máj.

Počet poberateľov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov

	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie	na opatrovanie - počet opatrovaných
TNSK	865	59	4685	7309	3668	2	5680	5809
Prievidza	52	13	327	540	304	0	422	436

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2025,

Čerpanie finančných prostriedkov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov (v eurách)

	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie
TNSK	702310,1	6730,38	162942,2	185867,9	167847,7	122,04	3709446
Prievidza	53204,58	1563,5	11077,56	13732,2	13911,04	0	271359

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2025,

Každé zdravotné postihnutie s trvalými následkami vyžaduje komplexný prístup zameraný nielen na úpravu postihnutých fyziologických funkcií, ale aj na úpravu psychosociálnych funkcií s cieľom integrácie postihnutej osoby do bežných spoločenských štruktúr. Model komplexnej rehabilitačnej starostlivosti vyžaduje skúsených odborníkov v rehabilitačnej medicíne - lekárov, fyzioterapeutov, rehabilitačných pracovníkov, psychológov, logopédov, ale aj sociálnych pracovníkov, orientovaných v problematike dlhodobej sociálno - rehabilitačnej starostlivosti (http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia, 10.7.2011).

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
V tejto súvislosti Oddelenia posudkových činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny posudzujú občana na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2012).

1.6.2. Opatrovaní

Opatrovaní sú občania odkázaní na opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Obec Pravenec poskytuje občanom opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, opatrovateľskú službu občanom obce. Je to terénna forma sociálnej služby v prirodzenom domácom prostredí občana, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi s trvalým pobytom v Pravenca, v jeho domácnosti.

Sociálna služba sa poskytuje formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana. Sú to úkony ako napr.

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ,
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť,
- príprava jedla, donáška obeda do domu,
- bežné upratovanie v domácnosti,
- starostlivosť o bielizeň,
- donáška uhlia, dreva,
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí,
- dohľad.

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu a majetku. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi v jednotlivých mesiacoch sa počíta na základe skutočne poskytnutých úkonov.

Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z.(nepriamo), 132/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z., 77/2015 Z. z., 403/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 355/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 150/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 87/2018 Z. z., 475/2019 Z. z., 69/2020 Z. z., 119/2020 Z. z., 125/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 242/2020 Z. z., 286/2020 Z. z., 318/2020 Z. z., 319/2020 Z. z., 220/2021 Z. z., 252/2021 Z. z., 304/2021 Z. z., , 412/2021 Z. z., 533/2021 Z. z., 249/2022 Z. z., 517/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., 120/2024 Z. z., 356/2024 Z. z., 361/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

1.6.3. Osoby v kríze

V súčasnosti obec nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, ľudí bez domova, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď..

V obci môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácemu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou.

1.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. Nasledujúce zabuľky prezentujú štruktúru poberateľov dávok v okrese Prievidza (k máji roka 2025).

Počet poberateľov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov

	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prísp.	Resocializačný prísp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotský dôchodok	NV - neplatené výživné - počet detí	NV - sirotský dôchodok - počet detí
TNSK	2419	775	723	219	40	41	660	72	777	81
Prievidza	208	54	77	7	0	2	44	6	54	5

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2025,

Celková výška vyplatených dávok je prezentovaná v nasledujúcej tabuľke.

Čerpanie finančných prostriedkov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov (v eurách)

	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prísp.	Resocializačný prísp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotský dôchodok
TNSK	343505	131098	63358	27367	7620	4429,2	93420,8	7137,83
Prievidza	29907	9943	6924	754	0	219,2	6746,82	525,48

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2025,

V obci Pravenec významná skupina poberateľov dávok v hmotnej núdzi spadá do sociálne ohrozenej skupiny. V dôsledku slabých pracovných návykov si táto skupina vyžaduje osobitný prístup založený na väčšom motivovaní.

1.6.5. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Obec Pravenec je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa (v znení č. 485/2004 Z. z., 532/2007 Z. z., 554/2008 Z. z., 516/2009 Z. z., 336/2010 Z. z., 180/2011 Z. z., 388/2011 Z. z., 411/2011 Z. z., 468/2011 Z. z., 384/2012 Z. z., 433/2013 Z. z., 450/2013 Z. z., 125/2016 Z. z., 234/2017 Z. z., 232/2018 Z. z., 226/2019 Z. z., 383/2020 Z. z., 497/2021 Z. z., , 232/2022 Z. z., 338/2022 Z. z., 397/2022 Z. z.) a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení 361/2024 Z. z., 310/2024 Z. z., 278/2024 Z. z., **150/2025 Z. z.**). Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela mestu mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku a mesto vypláca prídavky na jedno dieťa v sume 60 € (rok 2025). Táto suma sa zvýši o 110 eur za kalendárny mesiac, v ktorom nezaopatrené dieťa prvýkrát nastúpilo do prvého ročníka základnej školy.

Sumu prídavku na dieťa vyhlási Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky opatrením, ktorého úplné znenie sa uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 31. decembra kalendárneho roka. Obec Pravenec zriadilo osobitný účet rodinných prídavkov v banke, kde úrad zasiela rodinné prídavky. Obec Pravenec pravidelne mesačne zasiela úradu správu o spôsobe použitia prídavkov. Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo obci. Zákonom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedlňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak neprítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlnenú neúčasť na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa meste, v ktorej má rodič dieťaťa trvalý pobyt. Toto oznámenie škola zašle do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca. Kópiu tohto oznámenia zašle škola aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení.

1.7. Analýza verejných sociálnych služieb

1.7.1. Sociálne služby

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny".

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení č. 317/2009 Z. z., 332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., ... 248/2024 Z. z., 366/2024 Z. z., 292/2024 Z. z., 387/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom obce Pravenec . Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese a obci Pravenec .

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza . Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklenutie zdravotných ťažkostí.

Občania Pravenca žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Pravenec potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku sociálnych služieb v okrese a následne v obci Pravenec.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Prievidza	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zariadení	26	28	32	28	27	31	34	32	30	30	30
P.m. k 31.12 spolu	1 105	1 227	1 228	1 241	1 152	1 192	1 318	1 261	1 232	1 232	1 232
P.m. v zar. pre seniorov	454	575	611	641	656	653	759	762	754	754	754
P.m. v d. soc. služ. pre PDO	320	341	293	302	275	267	265	265	263	263	263

P.m. v d. soc. služ. pre PDE	42	44	70	39	65	65	67	69	40	40	40

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne.

Názov	**Obec Pravenec**
Adresa sídla	Pravenec 208, 97216 Pravenec
IČO	00318434
Právna forma	Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)
Typ poskytovateľa	obec/mesto

Sociálna služba

ID sociálnej služby	3299512
Druh sociálnej služby	opatrovateľská služba
Forma poskytovania	terénna
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe
§41 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.

Miesto poskytovania	Pravenec
Kapacita	-
Poskytovaná od	22.01.2010
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	22.01.2010

Trendy
Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústredí na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content _id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom
Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb
Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb
Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
60-64	80	80	80	80	80	81	81	81	81	82	82
65-69	65	65	63	63	63	63	62	62	61	61	60
70-74	71	73	74	75	77	78	79	80	82	83	84
75-79	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
80-84	39	39	38	38	38	37	37	37	36	36	36
85-89	23	24	25	25	25	26	26	26	26	27	27
90-94	3	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím) alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Zdravotná posudková činnosť
Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zdravotnícky pracovník na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci zdravotnícky pracovník"). Posudzujúci zdravotnícky pracovník pri vykonávaní zdravotnej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom obce.

Sociálna posudková činnosť
Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

1.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza materská škola.

Materská škola
Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie detí v obci zabezpečuje Materská škola Pravenec. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálno – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola má 1 triedu v ktorých vyučujú 3 učiteľky. V roku 2023 bolo evidovaných v materskej škole 21 detí.

Materská škola											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	23	21	17	15	13	14	16	16	20	17	21
MŠ - štátne - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ - štátne - učitelia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Trendy
Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	13	14	14	15	15	16	16	17	18	18	19
1-4	37	36	36	35	34	34	33	32	32	31	30
5-9	54	53	52	51	51	50	49	48	47	46	45
10-14	84	86	89	91	94	96	99	101	104	106	109

1.7.4. Zdravotnícke služby

V časti obce – kolónia je umiestnené zdravotné stredisko s jedným obvodným lekárom, lekáreň, zubný lekár, ambulancia gynekológa (2 x týždenne). Uvedené ambulancie lekárov boli vybudované v rámci Tatra nábytku Pravenec a sú umiestnené v objekte bývalého Tatra nábytku Pravenec (PHRSR, 2025).

Prognóza cieľovej skupiny
Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárli obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	13	14	14	15	15	16	16	17	18	18	19
1-4	37	36	36	35	34	34	33	32	32	31	30
60-64	80	80	80	80	80	81	81	81	81	82	82
65-69	65	65	63	63	63	63	62	62	61	61	60
70-74	71	73	74	75	77	78	79	80	82	83	84
75-79	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
80-84	39	39	38	38	38	37	37	37	36	36	36
85-89	23	24	25	25	25	26	26	26	26	27	27
90-94	3	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100-104	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1

1.7.5. Voľno - časové aktivity

Šport
Od roku 1994 pôsobí v obci občianske združenie Miestna telovýchovná jednota Pravenec, ktorá utvára v spolupráci s obcou materiálno-technické podmienky pre športové aktivity obyvateľov obce. Združuje šesť oddielov (futbalový, biatlonový, tenisový, oddiel rekreačného hokeja, fitnes klub, turistický) V obci pôsobí: Občianske združenie miestna Telovýchovná jednota Pravenec a Cyklistický klub Pravenec. V obci sa nachádza futbalové ihrisko, tri tenisové kurty a jedno viacúčelové ihrisko.

V obci sa organizujú športové podujatia: slovenský pohár horského cyklomaratónu PRAVENEC MTB TOUR, futbalové zápasy medzi jednotlivými TJ na Slovensku.

Cykloturistika
Obcou Pravenec prechádza cyklotrasa Bojnický cyklookruh (dĺžka 162km).V obci sa pravidelne organizuje pohár horského cyklomaratónu PRAVENEC MTB TOUR. Označenie a propagácie cyklotrás v oboch častiach obce je nedostatočná.

Turistické chodníky
Aj na území obce Pravenec sa nachádzajú turistické chodníky. Obec leží na trase vedúcej do turisticky známej lokality Kľak s možnosťou pokračovať do Rajeckej Lesnej, Čičmian, Turčianskych Teplíc v smere na Žilinu. V opačnom smere cez obec vedie trasa do Poruby, ktorá je lyžiarskym strediskom. Z obce vedú turistické chodníky do lokality Štyri chotáre, Vyšehrad, Starý háj, Čertova dolina, Podobrázok, Myše kopec. Ich označenie a propagácia je nedostatočné.

Zimné športy
V okolí obce sa nachádza množstvo lyžiarskych terénov, vhodných na zimnú turistiku. Obec Pravenec leží na rozhraní dvoch regionálne známych lyžiarskych stredísk s vlekmi – smerom na Žilinu – Kľak a Vyšehradné, smerom na Prievidzu – Poruba. V obci sa pravidelne organizujú behy na lyžiach. Označenie trás a ich propagácia však neexistuje.

Poľovníctvo
Obec má bohatý poľovnícky revír, v ktorom sa nachádza medvedia, jelenia, srnčia a diviačia zver. V obci pôsobilo Poľovnícke združenie. Nezabudnuteľným zážitkom v obci Pravenec je jelenia ruja. Jedná sa o obdobie zhruba od 15. septembra do 5. októbra v závislosti od počasia. OZ sa staralo aj o ubytovanie poľovných hostí v poľovníckych chatách. Poľovnícke združenie prestalo vykonávať svoju činnosť (PHRSR, 2025).

Štatistiky
Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyši a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovinsko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov deti najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/ prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich			
	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny
V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 40 – 44 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
15-19	57	55	54	53	51	50	48	47	45	44	42
20-24	57	57	57	56	56	56	56	56	55	55	55
25-29	75	75	75	76	76	76	76	76	77	77	77
30-34	61	58	55	51	48	45	41	38	35	31	28
35-39	82	79	76	74	71	68	65	62	60	57	54
40-44	106	105	103	102	101	99	98	97	95	94	93

Kultúra
Pre kultúrne a spoločenské podujatia sa v časti obce – dedina využíva Obecný dom. V roku 1994 bola zrealizovaná jeho rozsiahla prestavba (prístavba, nadstavba).

V Obecnom dome sa tak nachádzajú vyhovujúce kultúrne priestory (veľká tanečnokultúrna sála pre 200 návštevníkov, malý salónik pre „komorné" posedenia s prístupnou kuchynkou na poschodí a menšou kultúrnou sálou s javiskom pre cca 60 ľudí, kuchyňou s vybavením pre 120 ľudí. V Obecnom dome sa organizujú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia umelcov z blízkeho i ďalekého okolia, ale aj výstavy domácich amatérskych umelcov. V obci pôsobia ľudoví speváci a hudobníci. Medzi tradičné slávnosti patria podujatia: Zimné slávnosti folklóru – regionálny festival, Povstalecká vatra, podujatie

pri príležitosti osláv SNP – organizuje Obecný úrad Pravenec a Vatra zvrchovanosti, podujatie organizuje Obecný úrad Pravenec.

V obci prevláda rímsko-katolícke vyznanie. V miestnej časti obce dedina sa pravidelne uskutočňujú rímsko-katolícke bohoslužby. Kostol sv. Kataríny patrí pod správu Rímsko-katolíckej farnosti Nedožery-Brezany, vzhľadom na súčasný a narastajúci počet obyvateľov má nevyhovujúcu kapacitu. V katastri časti obce – dedina sa nachádza rímskokatolícky cintorín s Domom smútku (z obdobia 70. rokov). Na cintoríne sa nachádzajú dobové kovové kríže, ktoré sú svedkami pôvabu voľakedajšieho ľudového kováčskeho remesla, ktoré by bolo vhodné zmapovať a zrekonštruovať. V jeho areáli sa nachádzajú staré vzácne lipy, ktoré by bolo vhodné ošetriť a vyhlásiť za zákonom chránené stromy. Stará budova márnice bola zrekonštruovaná na odkladanie záhradníckeho náradia. V roku 2012 bol dokončený aj dom smútku na novom cintoríne v časti kolónia. V oboch častiach obce sa nachádza Miestna knižnica, ktorá má svoje oddelenia v oboch častiach obce (dedina aj kolónia). Spolu evidujú cca 5143 k. j. Knižnica má cca 54 používateľov (PHRSR, 2025).

Obec má zriadenú obecnú knižnicu. V knižnici je evidovaných cca. 5186 knižných titulov a cca 50 čitateľov.

Knižnica											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižničných jednotiek	5 143	5201	5 217	5 271	4 891	8 191	4 982	4 997	5 520	5 134	5 186

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Ochrana kultúrneho dedičstva
Kultúrne pamiatky podľa súčasného pamiatkového zákona sú všetky národnými kultúrnymi pamiatkami (NKP). Tieto sú chránené podľa Zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MK SR č. 16/2002, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu.

Podľa pamiatkového zákona sú chránené aj archeologické nálezy a náleziská odkryté aj neodkryté v pôvodných nálezových situáciách, nachádzajú sa v zemi, na jej povrchu alebo pod vodou.

V riešenom území sú evidované nasledovné nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (NhNKP), zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF):

Kaštieľ (parc. č.268/1) - neskorobarokový, postavený okolo r.1787, neskorobaroková poschodová stavba z roku 1787, na pôdoryse „L" s čiastočne zapusteným suterénom a novodobými prístavbami s valbovými strechami, s mierne vystupujúcim rizalitom s tympanónom na hlavnej fasáde a s murovanou bránou do dvora s datovaním. Suterén zaklenutý valenými klenbami s 5-bokými výsečami, pruskými klenbami a krížovou klenbou. Miestnosti prízemia s valenou, korýtkovou a segmentovou klenbou. Poschodie s chodbou s valenou klenbou s fabiónovou rímsou a miestnosťami s plochým stropom a jednou s korýtkovou klenbou. Podkrovie je plochostropé s pruskou klenbou nad podestou schodiska. Jeho posledným vlastníkom bola rodina Kuzmovcov. Počas vojny rodina z Pravenca odišla do Budapešti a majetok Kuzmovcov spravoval správca. Neskôr bol rodine skonfiškovaný. V jeho priestoroch boli umiestnené ošípané, neskôr slúžil v obci na ubytovanie obyvateľov obce. V 70. rokoch ho vlastnila Hydináreň, Zvolen, ktorá zriadila v jeho priestoroch triediareň vajec. Po roku 1989 bol predaný súkromnému vlastníkovi ktorí do súčasnej doby prevádzkuje v jeho priestoroch triediareň vajec.

kúria - na p. č.262/1- doba vzniku sa predpokladá na začiatok 18.storočia, prevládajúcim slohom je barok,

V súpise pamiatok na Slovensku ZV II., z r. 1968 sú zapísané aj nasledovné objekty:

kúria - empírová z 1. polovice 19. st. Jednopodlažná stavba s pôdorysom tvaru „L" , dvojosovou fasádou s pilastrami a miestnosťami s trámovými stropmi

Kaplnka sv. Kataríny Alexandrijskej – neogotická z roku 1891. Jednoloďová stavba s predstavanou vežou, s polygonálnym uzáverom presbytéria zaklenutým klenbou s výsečami a loď s pruskou klenbou (80 sedadiel, 200m²). Bol postavený svojpomocne, obyvateľmi Pravenca. Hlavným staviteľom v danom období bol richtár Rendek. V tomto kostole bol umiestnený pôvodný oltár, ktorý však bol v období 70. rokov premiestnený. Do obdobia, kým nebol v obci kostol, sa na tomto území nachádzala drevená zvonica. Počas I. sv. vojny bol zvon zo zvonice odvezený. Na mieste zvonice si obyvatelia svojpomocne postavili súčasný kostol. Ku kostolu bola v r. 1977 pristavaná sakristia. (Ing.arch. M. Šovčík) V súčasnosti sa v kostole nachádza oltár od rezbára z Pravenca V. Kmeťa.

V obci sa nachádzajú aj nasledovné objekty kultúrno-historickej hodnoty:

Socha Božieho srdca Ježišovho (pred kaplnkou sv. Kataríny Alexandrijskej).

V obci sa nachádzajú aj nasledovné pamätihodnosti (urbanistickej, architektonickej, technickej, dizajnérskej a kultúrnej hodnoty):

Budova základnej školy, v časti obce Kľačany, (z obdobia Rakúsko-Uhorska)

Rodinné domy, súpisné č.48, 213, 247, v časti obce dedina, domy z pôvodnej zástavby obce so zachovaným slohovým exteriérovým výrazom

Rodinné domy v najstaršej časti obce na „Drahách", domy z pôvodnej zástavby obce so zachovaným slohovým exteriérovým výrazom

Obecný dom z r. 1936 a jeho dostavba z r. 1992. Nachádzala sa tu sála, ktorá bola upravená ako divadelná s javiskom a oponou. V tejto sále je do súčasnej doby umiestnený obraz maľovaný miestnym učiteľom Marenčákom. V dedine má ochotnícke divadlo dlhoročnú tradíciu, predovšetkým z medzivojnového obdobia. Významnými ochotníkmi bol Koloman Achimský st., Anna Achimská, učiteľ Marenčák, Vincent Kmeť, Jozef Šovčík. V tomto období sa s veľkým ohlasom uvádzala hra Kamenný chodníček. Rekonštrukcia a dostavba pôvodného kultúrneho domu sa uskutočnila v r. 1992 (Ing.arch. M. Šovčík). Uskutočnila sa dostavba veľkej sály, priestoru Obecného úradu, kde sa nachádza aj požiarna zbrojnica a knižnica. Práve v tomto období sa tu našla zakladacia listina, ktorej text bol pri vchode vpísaný na múr.

Obraz maľovaný miestnym učiteľom Marenčákom, umiestnený v pôvodnej divadelnej sále

Monumentálna nástenná maľba v novej sále Obecného domu (autori: Ing.arch. Marian Šovčík, Jozef Kmeť, ml.)

Pamätník 2. sv. vojny (1) z obdobia 70. rokov 20. storočia. O jeho výstavbu sa významne zaslúžil Ondrej Repiščák z Pravenca, bývalý účastník SNP.

Bývalý mlyn s náhonom, ktorý pôvodne patril v Pravenci rodine Achimských, ktorá pochádzala z Turca. Majiteľ ho predal pred I. sv. vojnou obyvateľom nemeckého pôvodu z Nitrianskeho Pravna, ktorý tu zriadili turbínu. Turbína zásobovala elektrinou pílu, ktorá sa tu nachádzala. Elektrina bola vedená až do
Nitrianskeho Pravna. Po II. sv. jeho majitelia odišli a turbína bola nefunkčná. Súčasťou turbíny boli žľaby, ktoré slúžili aj ako miestne kúpalisko. Zač. 70. rokov po regulácii rieky Nitry boli tieto priestory zrušené. V súčasnosti je budova mlynu v súkromnom vlastníctve. Je tu umiestnený sklad piva a minerálok.

Urbanizmus obce - dedina v historickom jadre okolo kaplnky (pamiatky urbanistickej hodnoty), predstavuje jedinečnú urbanistickú štruktúru starobylého historického osídlenia – urbanistický komplex zástavby dedina - Pľac

Komplex rodinných domov postavených firmou Baťa – v časti obce Kolónia

Unikátna jedinečná zbierka stoličiek Tatra nábytku Pravenec (320 stoličiek - historická kolekcia Tatra nábytok Pravenec 1951 – 1991). Kolekcia obsahuje stoličky navrhnuté dizajnérmi Ladislavom Gatialom, Štefanom Bílikom, Milošom Škriniarom, Pavlom Ondrom a Ondrejom Čverhom. Predstavuje jedinečnú kolekciu slovenského dizajnu, ktorá podáva zaujímavý a plastický obraz o dizajnérskej praxi
určitého obdobia.

Dobové liatinové kríže na katolíckom cintoríne

Pamiatky kultúrneho dedičstva obce:

Pozornosť si zaslúžia aj voľne stojacie poľné drevené (2) a kamenné kríže (2), ktoré predstavujú pamätníky miestnych udalostí v histórii obce (ÚPO, 2009, s.30-32).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobo vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012,

http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp -2005-2008-no6-7-2009.pdf).

Trendy
Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:
- stimulovať lepšie „previazanie" súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov"
- zefektívniť systém dlhodobejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov" kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
  - rozšíriť systém permanentiek
  - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
  - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
  - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
  - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre seniorov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie" detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočitateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov -kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf).

Prognóza cieľovej skupiny
V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v obidvoch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
20-24	57	57	57	56	56	56	56	56	55	55	55
25-29	75	75	75	76	76	76	76	76	77	77	77
45-49	127	129	131	134	136	139	141	144	146	148	151
50-54	111	113	115	118	120	122	124	127	129	131	134
55-59	98	100	102	104	106	109	111	113	115	117	119

1.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v obci je primárne podmienená zlou ekonomickou a sociálnou situáciou niektorých vybraných skupín obyvateľstva. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydlí, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Medzi všeobecné trestné činy patrí majetková, násilná, mravnostná a tzv. ostatná kriminalita, ktorú reprezentujú trestné činy ako výtržníctvo, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm, 20.7.2015).

Obecná polícia
Legislatívne postavenie obecnej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje obecnú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh

vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. **V súčasnosti obec nemá zriadení obecnú políciu.**

Obecná polícia plní úlohy najmä na úsekoch: ochrany verejného poriadku, zisťovanie protiprávneho konania na území obce, zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, odhaľovania a objasňovania priestupkov. Kompetencie Obecnej polície - spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím a to s využitím kamerového systému obce; zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia; dbá o ochranu životného prostredia v obci; dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach; vykonáva všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu obce; ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom (zákon o priestupkoch) a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposlúchnutím zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej - dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje zákon; oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti obce; plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom o obecnej polícii. Obec môže vymedziť obecnej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony. Obecná polícia ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide najmä o: priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky na úseku cestného hospodárstva, priestupky na úseku podnikania, priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi, priestupky na úseku financií a slovenskej meny, priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky na úseku kultúry, priestupky na úseku vodného hospodárstva, priestupky na úseku poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva, priestupky na úseku ochrany životného prostredia, priestupky proti verejnému poriadku spáchané aj porušením VZN obce, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti majetku, priestupky podľa osobitných predpisov (napríklad niektoré ustanovenia živnostenského zákona, zákona o prevádzke na pozemných komunikáciách, občianskeho zákonníka atď.).

Štátna polícia

Prácu polície v obci Pravenec v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov Obvodné oddelenie Policajného zboru v OO PZ Nitrianske Pravno Budovateľská 190/1, 972 13. Obce v pôsobnosti PZ sú: Chvojnica, Kľačno, Lazany, Malinová, Nedožery-Brezany, Poluvsie, Poruba, **Pravenec** a Tužina.

Činnosť štátnej polície je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcieschopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchôdzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia.

Monitorovacie a kamerové systémy

V obci v súčasnosti sú čiastočne inštalované kamerové systémy. Budú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované.

1.8. Bývanie

1.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

Obec Pravenec v súčasnom období svojou zástavbou a vybavením plní ubytovaciu funkciu, poľnohospodársku a priemyselnú funkciu. Pôvodná zástavba obce Pravenec vznikala ako hromadná dedina. Obec sa sústreďuje na individuálnu výstavbu, čiže na výstavbu rodinných domov. Intenzita novej bytovej výstavby sa zvýšila začiatkom tohto desaťročia, v súčasnosti má priemernú dynamiku. V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch v súvislosti so súčasným trendom sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov. Stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa v poslednom období podstatne zlepšila.

Demografický rozvoj môže podporiť blízkosť okresného sídla Prievidza, a mesta Bojnice, ako aj blízkosť ďalších obcí, hlave Poluvsia, s ktorými začína vytvárať integrálnu časti v miestnej časti kolónia. V dôsledku zmenených ekonomických podmienok sa dá počítať s presunom obyvateľstva v rámci okresu. Tento predpoklad vychádza z podmienok vytvárania pracovných príležitostí v priestoroch bývalého závodu Tatra nábytok, ako aj rozvojom malých priemyselných plôch, ale aj s trendom bývania v kľudových vidieckych sídlach. Obytné územie obce v súčasnosti predstavuje zastavané územie pozdĺž ľavej časti cesty I/64 smerom na Prievidzu (časť kolónia) a kompaktné zastavané územie pozdĺž miestnej komunikácie (časť dedina). Bytový fond v obci predstavuje vo väčšej miere zmes staršej povojnovej zástavby v dobrom stavebnom stave, postupne rekonštruovanej a dostavovanej a tiež novej zástavby. Z hľadiska stavebno-technického stavu rodinných domov, v obci prevládajú objekty dobré a vyhovujúce. V obci Pravenec je záujem o výstavbu nových rodinných domov nielen spomedzi samotných obyvateľov obce. Obec má preto záujem o prípravu obytných území (PHRSR, 2015).

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a 1946 až 1960. Najmenej bytov bolo vybudovaných po roku 2011.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	69	16,55
1919 - 1945	29	6,95
1946 - 1960	90	21,58
1961 - 1980	107	25,66
1981 - 2000	62	14,87
2001 - 2010	38	9,11
2011 - 2015	7	1,68
2016 a neskôr	12	2,88
nezistené	3	0,72
Domy spolu	417	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 380 (91,13 %), ostatné - 13 (3,12 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	380	91,13

bytový dom	12	2,88
polyfunkčná budova	0	0,00
ostatné budovy na bývanie	5	1,20
neskolaudovaný rodinný dom	0	0,00
núdzový objekt neurčený na bývanie	3	0,72
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	4	0,96
ostatné	13	3,12
nezistený	0	0,00
Domy spolu	417	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Pravenec najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 a následne s 4 obytnými miestnosťami. Okolo 14,36 % tvorli byty s 2 a 9,29 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytnou miestnosťou boli zastúpené v počte 26.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	26	4,39
2 obytné miestnosti	85	14,36
3 obytné miestnosti	223	37,67
4 obytné miestnosti	135	22,80
5 obytných miestností	65	10,98
6 a viac obytných miestností	55	9,29
Nezistené	3	0,51
Byty spolu	592	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 415 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nenachádzali. Vlastný zdroj byty v obci nemali.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	11	2,64
v dome - vlastná	0	0,00
mimo domu - z verejnej siete	404	96,88
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	0	0,00
nezistený	2	0,48
Domy spolu	417	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V obci nie je čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť (kolónia). Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 284 domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	284	68,11
prípojka na kanalizačnú sieť	121	29,02
domáca čistička odpadových vôd	9	2,16
bez kanalizácie	0	0,00
nezistený	3	0,72
Domy spolu	417	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

1.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v obci špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov nenachádza. Nájomný (štandardný) bytový fond obce v súčasnosti nie je vybudovaný. V blízkej budúcnosti neplánuje obec investičné aktivity, ktoré by mali vytvoriť ponuku nájomných bytov.

1.8.3. Bývanie marginalizovaných skupín

Bývanie marginalizovaného obyvateľstva možno rozdeliť do 3 kategórií (**V obci Pravenec nie je uvedená komunita zastúpená**). Štandardné bývanie znamená bývanie v bytoch, v murovaných, alebo aj v dobre vybavených drevených domoch. Bývanie nižšieho štandardu znamená bývanie v bytoch alebo domoch, ktoré majú závady ovplyvňujúce celú budovu, alebo jej časť, napr. nedostatok základných služieb ako voda, elektrina, osvetlenie a pod., budova je preplnená. Sem patrí aj bývanie v unimobunkách (v obci sa toho času nenachádza). Na úrovni chatrče je aj bývanie v nebytových priestoroch ako pivnica, kočikáreň, stan a pod. Pod izolovanou obcou alebo jej časťou rozumieme, keď je toto miesto oddelené od zvyšku obce umelou alebo prirodzenou bariérou, prípadne je na okraji obce (napr. samostatná ulica, kde žijú len marginalizovaní obyvatelia) alebo je v obecnej koncentrácii (viacero obydlí uprostred majoritnej časti obce – staré opustené budovy v centre obce).

Dobré zdravotné podmienky predpokladajú prístup k vodovodu v domácnosti (alebo k vlastnej studni s pitnou vodou), ku kanalizácii/ žumpe, pravidelnému odvozu odpadu, prípadne prítomnosť hygienického centra.

Čo sa však týka samotného bytového fondu obývaného marginalizovanými skupinami (počtu domácností), ten je z väčšej časti tvorený štandardnými bytovými jednotkami. Subštandardné obydlia sú budované v menšej miere. Chatrče sa v obci nenachádzajú. V obci Pravenec niesú nevyhovujúce domy zaradené do subštandardných podmienok. Rómovia žijúci v subštandardných podmienkach žijú zároveň vo vyššej obložnosti, t. j. v jednej bytovej jednotke žije vyšší počet osôb. Výsledok, že značná časť marg. obyvateľov žije v zlých neštandardných podmienkach potvrdzuje aj údaj o priemernom počte obyvateľov v obydliach s nižším štandardom s priemerom na obydlie 6,13 obyvateľov (Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16 - 18).

V obci Pravenec sa takého obydlia nenachádzajú.

1.9. Definovanie zainteresovaných skupín

1.9.1 Zadávatelia

Zadávatelia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov obce, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ((v znení č. 317/2009 Z. z.,

332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., **120/2024 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Zmena: 8/2023 Z.z., 146/2023 Z.z., 309/2023 Z.z., 205/2023 Z.z., 106/2024 Z.z., 161/2024 Z.z., 248/2024 Z. z., 366/2024 Z. z., 292/2024 Z. z., 387/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) v znení neskorších predpisov ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predcházania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci obce ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, obecný úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli. Je veľmi dôležité, aby obec uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Obec ako účastník komunitného plánovania

A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:
- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,
- o tom, kto ho má zabezpečovať (obecný úrad alebo iná poverená organizácia),
- o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
- o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.

B) Poverení pracovníci obecného úradu zabezpečujú:
- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,
- priestory pre rokovanie,
- potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch obce,
- vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
- spracovanie priebežných správ a záverov,
- vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.

C) Od začiatku obec Pravenec zverejňovalo zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.

D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.

E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:
- starosta,
- príslušné komisie obecného zastupiteľstva,
- poslanci obecného zastupiteľstva

1.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:
- zariadenia sociálnych služieb,
- vzdelávacie inštitúcie,
- zdravotnícke zariadenia – všeobecné a špecializované ambulancie v obci Pravenec ,
- neziskové organizácie,
- štátna správa,

1.9.3. Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovovanie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb.

Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

1.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Verejnosti bol predložený k dispozícii dotazník, v ktorom mali možnosť obyvatelia vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Verejnosť sa od začiatku zúčastňovala procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie
Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka (napr. školy, osobitne špeciálne školy, ...), ale tiež občianske iniciatívy (kultúrne združenia, vzdelávacie spolky...), etnické skupiny, vrátane skupín, s ktorými je obtiažna komunikácia – rómska komunita.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:
- neziskové organizácie,

1.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- rodiny s deťmi,
- deti a mládež,
- ženy na materskej dovolenke,
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- sociálne odkázaní obyvatelia,
- seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,

- osoby v kríze
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

1.10.1. Seniori

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách po mohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne pre budili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v obci nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
60-64	75	85	87	80	69	70	74	67	80	85	88
65-69	77	67	66	69	77	75	85	83	74	71	65
70-74	57	59	54	61	66	69	57	57	68	70	71
75-79	46	54	57	58	51	51	52	49	49	52	55
80-84	21	25	31	29	35	41	43	41	43	36	38
85-89	13	11	8	10	11	8	11	16	18	23	23
90-94	5	4	6	8	5	9	4	1	5	3	4
95-99	2	1	0	0	0	0	2	2	0	1	1
100-104	2	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku v obci narastá. Obec svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriaďovaním zariadení s ambulantnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
60-64	80	80	80	80	80	81	81	81	81	82	82
65-69	65	65	63	63	63	63	62	62	61	61	60
70-74	71	73	74	75	77	78	79	80	82	83	84
75-79	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
80-84	39	39	38	38	38	37	37	37	36	36	36
85-89	23	24	25	25	25	26	26	26	26	27	27
90-94	3	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.10.2. Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, obec zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj organizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0	8	12	6	7	4	12	9	8	15	13	12
1-4	54	46	47	40	36	34	34	36	38	47	46
5-9	53	57	60	68	69	69	70	69	52	46	47
10-14	61	60	57	55	61	63	68	71	77	81	79
15-19	73	68	75	78	72	64	62	63	59	61	64

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôsobovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	13	14	14	15	15	16	16	17	18	18	19
1-4	37	36	36	35	34	34	33	32	32	31	30
5-9	54	53	52	51	51	50	49	48	47	46	45
10-14	84	86	89	91	94	96	99	101	104	106	109
15-19	57	55	54	53	51	50	48	47	45	44	42

1.10.3. Ženy na materskej dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania (napr. daňový bonus za rodovú rovnosť vo Švédsku). V Slovinsku pomáha matkám k rýchlejšiemu návratu do práce dobre organizovaná sieť verejných predškolských zariadení (Vagač, 2011, s.4). Obec do budúcnosti plánuje uskutočniť investičné akcie na zvýšenie kapacity predškolských zariadení v záujme uľahčenia ženám na materskej dovolenke skorší návrat na trh práce.

1.10.4. Sociálne odkázaní obyvatelia

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych príčin nemôžu v obci Pravenec, prípadne Trenčianskom regióne z objektívnych, prípadne subjektívnych dôvodov nájsť prácu a sú odkázaní na dávky sociálnej pomoci.

Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním. Ide o najťažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobo nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance. Do tejto skupiny spadá pomerne veľká časť tunajších rómov. Zlepšenie postavenia Rómov na trhu práce môžu priniesť najmä štrukturálne reformy

ako podpora malého podnikania, zníženie daňovo-odvodového zaťaženia (na ktoré obec Pravenec nemá dosah) alebo reforma sociálnej pomoci smerom k aktivite a zníženiu závislosti na dávkach. Za kľúčové je považované vzdelávanie Rómov od najnižšieho veku (Vagač, 2011, s.4).

V obci Pravenec nie je rómska komunita zastúpená.

1.10.5. Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobo nezamestnanými sa nachádzajú v obci Pravenec najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora **rekvalifikácie, budovania pracovných návykov**, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobo nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak ocitá na hranici chudoby (http://www.etrend.sk, 11.8.2011).

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov, od 7 do 9 mesiacov. Treťou najpočetnejšou skupinou je skupina od 10 - 12 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v januári 2025

Pravenec	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	22	8	1	7	3	2	0	0	0	0	0	1
Ženy	7	2	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

1.10.5. Zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím nútia väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prítoky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s.4).

1.10.6. Osoby v kríze (ľudia bez domova, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)

Uvedená cieľová skupina v obci nie je významne zastúpená. V roku 2025 obec neevidovala v rámci katastrálneho územia **obyvateľov bez domova**. Skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

2. Strategická časť

2.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T
O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

Matica príležitostí

Atraktívnosť	Pravdepodobnosť úspechu: vysoká	Pravdepodobnosť úspechu: nízka
vysoká	1	2
nízka	3	4

Matica rizík

Vážnosť	Pravdepodobnosť nastatia: vysoká	Pravdepodobnosť nastatia: nízka
vysoká	1	2
nízka	3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj,* ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj,* vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj,* vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj,* má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza
Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry ai.

Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti

		Výkon: vysoký	Výkon: nízky
Dôležitosť	vysoká	**1 Sústrediť snahu**	**2 Udržať snahu**
	nízka	**3 Nízka priorita**	**4 Možné nadmerné investovanie**

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

2.1.1. Sociálne služby

Silné stránky	*Slabé stránky*
- rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach, - existencia terénnej opatrovateľskej služby, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia seniorov, - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - blízka alokácia mesta Prievidza a rýchla dostupnosť mesta Trenčín umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu,	- absencia zariadenia pre seniorov, - zvyšujúci sa počet obyvateľov v seniorskom veku a nedoriešená starostlivosť o túto skupinu, - nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť,
Príležitosti	*Ohrozenia*
- zdriadenie zariadenia poskytujpceho sociálne služby, - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zlaďovanie prac. a rodinných povinností, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, - príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávaním poskytovania tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

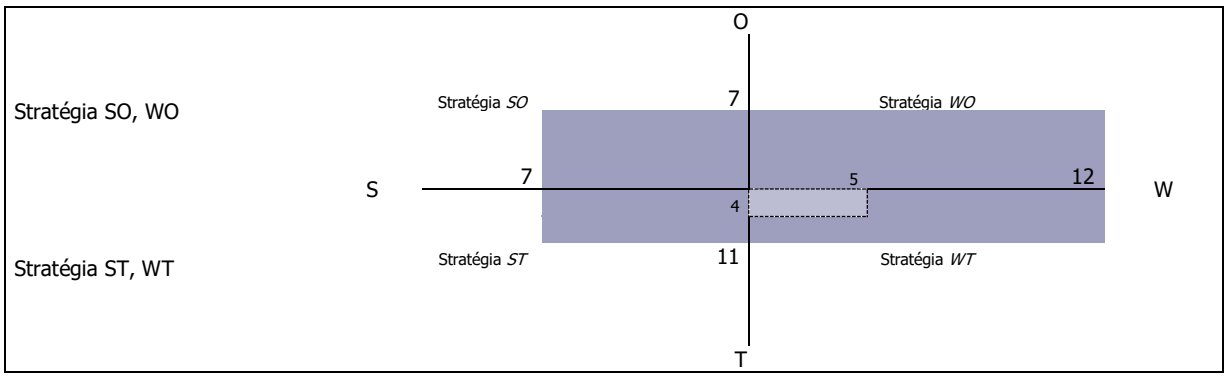

Odporúča sa využiť stratégiu WT - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby) a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Prievidza.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Pravenec v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	**váhy**	**Hlavné disparity**	**váhy**
+ rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach,	1	- absencia zariadenia pre seniorov,	1,5
+ existencia terénnej opatrovateľskej služby,	1,5	- zvyšujúci sa počet obyvateľov v seniorskom veku a nedoriešená starostlivosť o túto skupinu,	1,5
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1		
+ stretnutia seniorov,	1,5	- nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb,	1,5
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),	1,5	- absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie,	1
+ blízka alokácia mesta Prievidza a rýchla dostupnosť mesta Trenčín umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu,	1,5	- nedostatok priestorov pre mládež a dorast,	1
		- zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci,	1
		- nedoriešená sociálna sieť,	1
spolu	8,0	spolu	9,5
		výsledok	- 1,5

2.1.2. Služby vzdelávania

Silné stránky	*Slabé stránky*
- existencia priestorov pre potreby vzdelávania, - fungujúca materská škola s narastajúcim počtom detí – v roku 2023 - 21, - dostatok priestorov pre pohybové aktivity detí, - exteriér MŠ tvorí záhrada s náčiním pre hry detí,	- potrebné dovybavenie materskej školy, - zrušená základná škola, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, -
Príležitosti	*Ohrozenia*
- rekonštrukcia objektov MŠ a ich dovybavenie, - rozšírenie športových ihrísk, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávaní a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov,	- nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávanie rigidity a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,

Schéma SWOT analýzy:

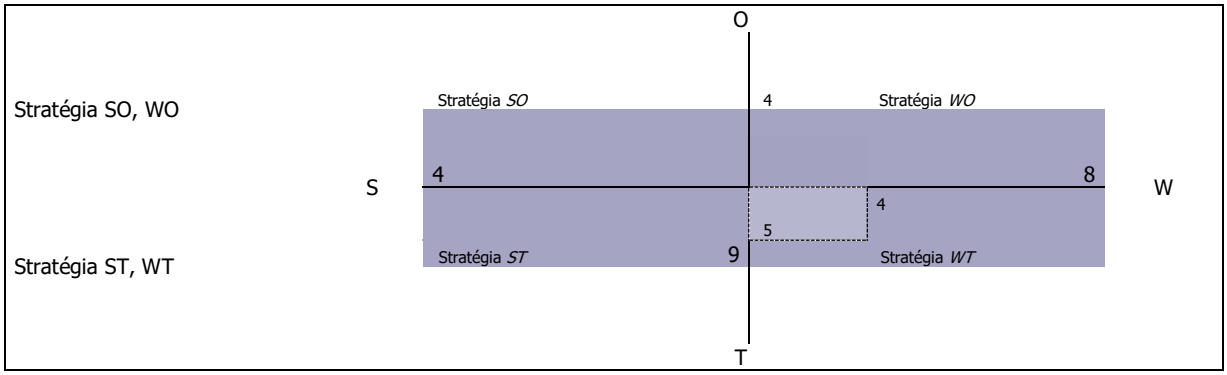

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu WT - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Pravenec v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	**váhy**	**Hlavné disparity**	**váhy**
+ existencia priestorov pre potreby vzdelávania, + fungujúca materská škola s narastajúcim počtom detí – v roku 2023 - 21, + dostatok priestorov pre pohybové aktivity detí, + exteriér MŠ tvorí záhrada s náčiním pre hry detí,	1,5 1,5 1,5 1,5	- potrebné dovybavenie materskej školy, - zrušená základná škola, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,	1,5 1,5 1,5 1,5
spolu	6,0	spolu	- 6,0
		výsledok	0,0

2.1.3. Zdravotnícke služby

Silné stránky	*Slabé stránky*
+ existencia zdravotníckeho strediska, + prítomnosť ambulancie praktického lekára, + Neštátna zubná ambulancia, + existencia gynekologickej ambulancie 2 x v týždni, + existencia lekárne,	- dochádzanie za vyššou zdravotnou starostlivosťou do okresného mesta pre obyvateľov v seniorskom veku, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zdravotný stav obyvateľstva, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplýva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávatelia)
Príležitosti	*Ohrozenia*
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

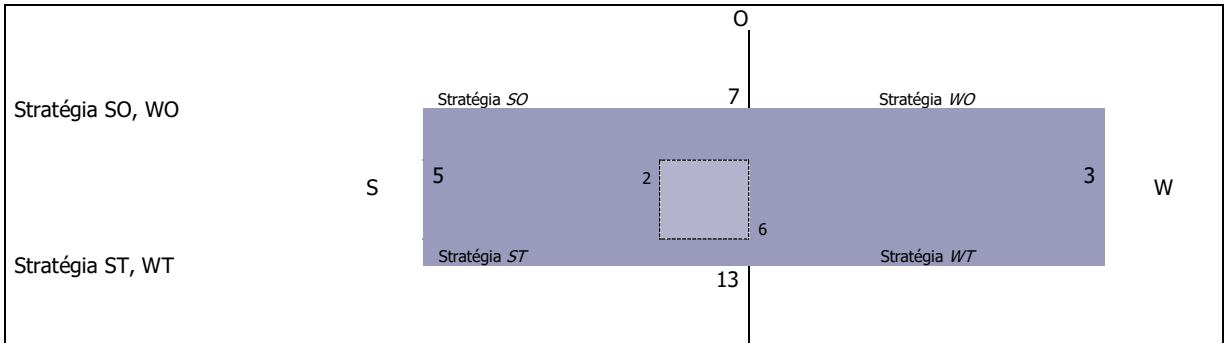

T

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *ST.* Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné zdravotné služby - základnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Pravenec v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	**váhy**	**Hlavné disparity**	**váhy**
+ existencia zdravotníckeho strediska,	1,5	- dochádzanie za vyššou zdravotnou starostlivosťou do okresného mesta pre obyvateľov v seniorskom veku,	1,5
+ prítomnosť ambulancie praktického lekára,	1,5		
+ Neštátna zubná ambulancia,	1,5		
+ existencia gynekologickej ambulancie 2 x v týždni,	1,5	- vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti,	1,5
+ existencia lekárne,	1,5	- zdravotný stav obyvateľstva,	1,5
		- zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby,	1
		- nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplýva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,	1
		- nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania	1,5
		- slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávatelia)	1,5
spolu	7,5	spolu	9,5
		výsledok	- 2,0

2.1.4. Voľno - časové aktivity

Silné stránky	*Slabé stránky*
- futbalový štadión so zázemím, - značené turistické trasy a sieť cyklotrás, - tenisové kurty (3) – v zime využívané ako klzisko, - viacúčelové ihrisko – (v časti kolónia), - fitnes centrum (v časti kolónia), - v obci pôsobí: Občianske združenie miestna Telovýchovná jednota Pravenec a Cyklistický klub Pravenec, - existencia kultúrneho domu, - ľudová folklórna tradícia, - Obecná knižnica s 5143 knižnými titulmi, - množstvo kultúrnych akcií a programov,	- nedobudovaná športová infraštruktúra, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok,
Príležitosti	*Ohrozenia*
- existencia priestorov pre budovanie športovej infraštruktúry, - zriadenie malých účelových športovísk na sídliskách, - vybudovať chodníky pre cyklistov, - vytvoriť podmienky pre sprístupnenie školských športovísk pre verejnosť, - vytvoriť podmienky pre realizáciu voľnočasových aktivít, najmä pre rodiny s deťmi, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

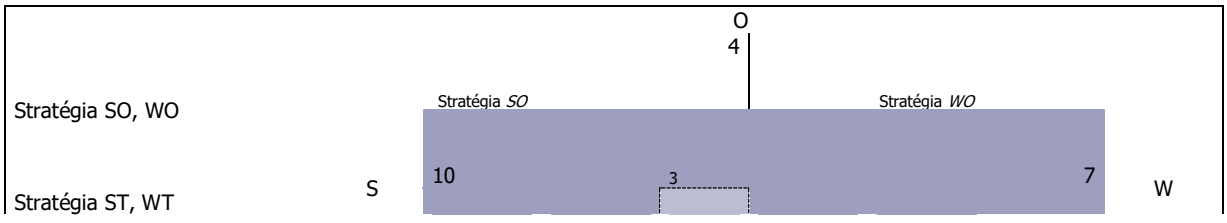

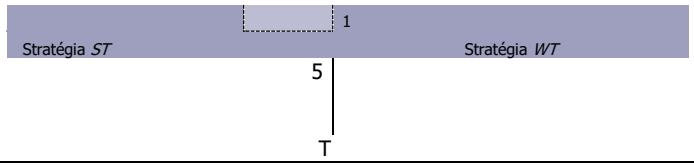

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu *ST*. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Obec by sa mala zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Pravenec v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	**váhy**	**1Hlavné disparity**	**váhy**
+ futbalový štadión so zázemím,	1,5	- nedobudovaná športová infraštruktúra,	1,5
+ značené turistické trasy a sieť cyklotrás,	1,5	- nedostatočný záujem detí a mládeže o šport	1,5
+ tenisové kurty (3) – v zime využívané ako klzisko,	1	a pohyb,	
		- nedostatočne rozvinutá cezhraničná	1,5
+ viacúčelové ihrisko – (v časti kolónia),	1,5	spolupráca,	
+ fitnes centrum (v časti kolónia),	1	- chátrajúci stav kultúrnych pamiatok,	1,5
+ v obci pôsobí: Občianske združenie miestna Telovýchovná jednota Pravenec a Cyklistický klub Pravenec,	1,5		
+ existencia kultúrneho domu,	1,5		
+ ľudová folklórna tradícia,	1,5		
+ Obecná knižnica s 5143 knižnými titulmi,	1,5		
+ množstvo kultúrnych akcií a programov,	1,5		
spolu	16,0	spolu	- 6,0
výsledok	10,0		

2.1.5. Bývanie

Silné stránky	*Slabé stránky*
- veľký počet nevyužitých stavieb potenciálne využiteľných pre bývanie mladých rodín, - Možnosti rozširovania IBV, - najvyšší počet bytov 3 izbových a 4 izbových v bytovom fonde, - dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet, - narastajúca priemerná obytná plocha bytov,	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny, - existencia bytov nespôsobilých na bývanie, - klesajúca dynamika bytovej výstavby, - potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve obce, - vysoký priemerný vek bytového fondu, - vysoká energetická náročnosť bytového fondu, - nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu, - odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miet, - obmedzená ponuka pracovných príležitostí v obci, - neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny, - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu obce, - nízke príjmy obyvateľstva, - slabá komunikácia samosprávy s podnikateľským prostredím,
Príležitosti	*Ohrozenia*
- vytvoriť podmienky pre uspokojenie potrieb bývania pre cca 50 % žiadateľov o byt, - vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu sociálnych a nájomných bytov, - možnosť výstavby štandardných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zatepľovanie domov, bytov,...), - výstavba nájomnej bytovej výstavby,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie,

- dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- nepriaznivý demografický vývoj, - pokles pôrodnosti, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej krízy na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov, časté zmeny zákonov,

Schéma SWOT analýzy:

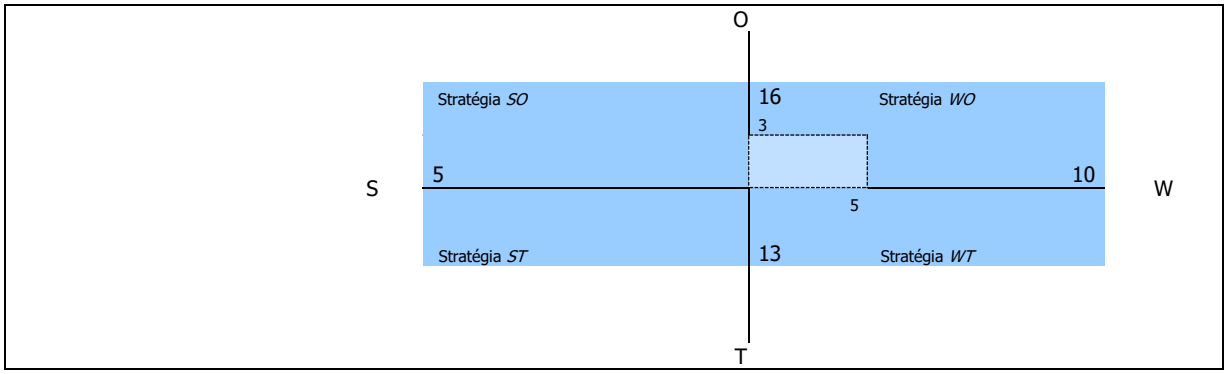

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WO*. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej HVB, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zvážiť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Pravenec v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	**váhy**	**Hlavné disparity**	**váhy**
+ veľký počet nevyužitých stavieb potenciálne využiteľných pre bývanie mladých rodín,	1,5	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny,	1,5
+ Možnosti rozširovania IBV,	1,5	- existencia bytov nespôsobilých na bývanie,	1,5
+ najvyšší počet bytov 3 izbových a 4 izbových v bytovom fonde,	1,5	- klesajúca dynamika bytovej výstavby,	1,5
+ dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet,	1,5	- potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve obce,	1
+ narastajúca priemerná obytná plocha bytov,	1,5	- vysoký priemerný vek bytového fondu,	1
		- vysoká energetická náročnosť bytového fondu,	1
		- nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,	1,5
		- odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miet,	1,5
		- obmedzená ponuka pracovných príležitostí v obci,	1
		- neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov,	1
spolu	11,0	spolu	12,5
		výsledok	- 1,5

2.1.6. Bezpečnosť

Silné stránky	*Slabé stránky*
- relatívne dobre zabezpečený obecný úrad, - relatívne nízky počet násilných trestných činov, - frekventovaná centrálna časť obce, - existencia verejného osvetlenia obce, - obvodné oddelenie policajného zboru v Nitrianskom Pravne, - organizované prednášky na školách v rámci návštev polície, - Intervencia a osveta v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách, - zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	- rozširovanie drogovej problematiky v obci, - narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov, - nedostatočná prevencia polície, - nedostatočné pokrytie kamerovým systémom, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva, - nízka frekvencia policajnej kontroly, - vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii, - vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou, - slabé donucovacie možnosti obecnej a štátnej polície,

Príležitosti	*Ohrozenia*
- rozšírenie monitorovacieho systému v obci – inštalovanie kamier na rizikových miestach v obci, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

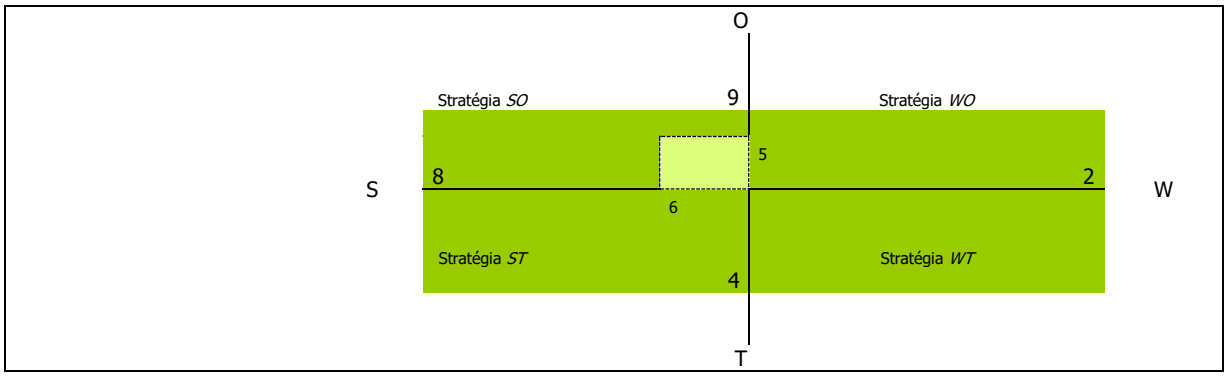

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Obec sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu obce.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Pravenec v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	**váhy**	**Hlavné disparity**	**váhy**
+ relatívne dobre zabezpečený obecný úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v obci,	1,5
+ relatívne nízky počet násilných trestných činov,	1	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť obce,	1		
+ existencia verejného osvetlenia obce,	1,5	- nedostatočná prevencia polície,	1,5
+ obvodné oddelenie policajného zboru v Nitrianskom Pravne,	1,5	- nedostatočné pokrytie kamerovým systémom,	1
		- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1
+ organizované prednášky na školách v rámci návštev polície,	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1,5
+ Intervencia a osveta v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	1,5	- vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,	1,5
+ zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	1		
spolu	10,5	spolu	9,5
výsledok	1,0		

2.2. Vízia a poslanie

2.2.1. Vízia

Obec Pravenec je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj, majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zveľaďovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Obce. **Svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.**

Obec v rámci existujúcich kompetencií nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti.

Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v **oblasti sociálnej politiky** veľmi rozsiahla. Pre **občanov v hmotnej núdzi** obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre **zdravotne ťažko postihnutých a seniorov** obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí **opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania.** Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Obec Pravenec je bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorila podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Obec vytvorila dobré podmienky pre bývanie vybraných skupín obyvateľov obce. Bytovú výstavbu zamerala hlavne na **mladé rodiny s deťmi**. Okrem **štandardnej bytovej výstavby** obec uskutočnila v obmedzenej miere aj **bytovú výstavbu nižšieho štandardu** pre sociálne odkázaných obyvateľov obce.

2.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Pravenec v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Pravenec a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom obce. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Pravenec disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov. V súlade s poslaním obce Pravenec všetky tieto úlohy realizuje obecná a štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného

poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostne politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Sociálne služby

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**), a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 376/2022 Z. z., 50/2023 Z. z., 192/2023 Z. z., 40/2024 Z. z., **176/2024 Z. z.**), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mesta. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdeľovanie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Služby vzdelávania

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy, ako aj školskej jedálne a mimoškolských záujmových zariadení. Obec v rámci existujúcich kompetencií zabezpečí výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec zabezpečí priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Zdravotnícke služby

Zabezpečiť širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Obec pripravuje priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Trenčín.

Voľno – časové aktivity
V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Podporiť služby a činnosť obecnej knižnice.

Bývanie
Vytvoriť podmienky pre nájomné bývanie obyvateľom obce bežného, ako aj nižšieho štandardu. Zabezpečiť dostatok bytových jednotiek pre súčasných ako aj budúcich obyvateľov obce.

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Bezpečnosť
Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

2.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Priority KPSS sú definované v súlade s Národnými prioritami:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):
Ide o národnú prioritu, ktorá nadväzuje na národné priority z predchádzajúceho obdobia, ktoré neboli dostatočne systémovo riešené a účinne napĺňané. Aj keď sa pri niektorých druhoch sociálnych služieb pôvodne vymedzených ako komunitné (viď príloha 1 NPRSS 2015- 2020) dosiahlo zvýšenie ich dostupnosti (zvýšený počet prijímateľov, poskytovateľov i vynaložených prostriedkov), vývoj v jednotlivých sektoroch sociálnych služieb bol nerovnomerný. V prípade, že niektoré druhy sociálnych služieb alebo odborných činností podporujúcich komunitný charakter intervencií, nebol podporený z európskych zdrojov, ani z finančného príspevku MPSVR SR, v priebehu rokov sa ich dostupnosť znižovala. Prioritné je preto naďalej podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. V súlade so zameraním NP1 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby komunitného charakteru do celkového systému financovania sociálnych služieb. Rovnako je potrebné nastaviť mechanizmy financovania samosprávy pre napĺňanie jej originálnych pôsobností v oblasti sociálnych služieb a podporiť samosprávu k vytváraniu funkčných zoskupení samospráv za týmto účelom. Súčasťou NP1 je aj systémové uchopenie a realizácia transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Tieto sú doposiaľ v povedomí verejnosti (laickej i časti odbornej) spravidla chápané len ako „projektový produkt", vzťahujú sa prakticky výlučne na veľkokapacitné zariadenia sociálnych služieb podmienené odkázanosťou, ktoré sa zapojili do národných projektov. K transformácii a deinštitucionalizácii sa pristupuje najmä v optike „opúšťania domovov sociálnych služieb a prechodu do domčekov", bez ich dôslednejšieho vzťahovania k potrebe štrukturálnych zmien v celom systéme sociálnych služieb, dokonca v celom systéme verejných služieb poskytovaných najmä na úrovni komunity (zdravotnícke, prepravné, vzdelávacie, iné sociálne, komunikačné, stavebné a iné verejné služby). Transformácia, deinštitucionalizácia a prístupnosť nie sú dlhodobo dôsledne interpretované ako ľudsko-právna otázka, ktorej riešenie si vyžaduje systémové riešenia na rozličných úrovniach (národná, regionálna, miestna, organizačná, profesijná, na úrovni rodiny, atď.). Naplnenie NP1 nebude preto možné bez realizácie národnej kampane zameranej na

presadzovanie rovnosti príležitostí pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (z akýchkoľvek dôvodov a na akomkoľvek základe). Vychádzajúc z takéhoto poňatia sa bude NP1 vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoja komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obete domáceho násilia.

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Zdôvodnenie (legitimita):
Uvedená priorita nadväzuje na nenaplnenú prioritu z obdobia 2015-2020 a bezprostredne vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 (záväzok vlády SR vytvoriť novým zákonom o sociálnych službách upravený systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane jeho financovania). Priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečovaním, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Pokračujúcou výzvou je poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch. Osobitnou výzvou sa stáva zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia. V súlade so zameraním NP2 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby dlhodobej starostlivosti, vrátane zdrojov jej financovania.

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

Zdôvodnenie (legitimita):
Priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevylučujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Zároveň, že každý z týchto segmentov potrebuje osobitnú verejnú podporu a posudzovanie špecifických „potrieb" pre poskytovanie takejto podpory. Osobitne to platí v prípade neformálnej starostlivosti poskytovanej neformálne opatrujúcimi osobami (najmä z okruhu blízkych), kde sa podpora doposiaľ realizovala takmer výlučne nástrojmi náhrady za stratu príjmu z dôvodu intenzívnej starostlivosti (peňažný príspevok na opatrovanie) a základného sociálneho a zdravotného poistenia zo strany štátu. Nenapĺňala sa potreba podporovať túto cieľovú skupinu v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúlaďovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkovej zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Súčasťou napĺňania tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):
Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru. Dôležitú úlohu v podpore zvyšovania kvality sociálnych služieb má výkon hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb (ďalej len „hodnotenie kvality"). Predmetom a účelom hodnotenia kvality je poskytnúť u hodnotených subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb), čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality v čase hodnotenia a tým ich podporovať pri systematickom zabezpečovaní, udržiavaní a zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb. V oblasti sociálnych služieb bude MPSVR SR naďalej pristupovať k zvyšovaniu kvality v sociálnych službách podporou a modernizáciou dodržiavania kvality poskytovanej sociálnej služby, hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby a stimuláciou previazanosti a účinnosti kontrolných a dohliadacích pôsobností príslušných orgánov vo veciach sociálnych služieb.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Pravenec nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Pravenec , po sociálnej a kultúrnej stránke. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude obec smerovať do oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti."

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú

postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja obce, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovní partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu možno stanoviť ako dve hlavné cieľové skupiny seniorov a rodiny s deťmi.

2.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby, stravovanie, domov sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov a opatrovateľská služba. Obyvatelia preferujú aj klubovú činnosť.

2.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú materská škola, s ňou súvisiace verejné služby, záujmové vzdelávanie. V prípade dospelých obyvateľov sú uprednostňované možnosti na celoživotné vzdelávanie.

2.3.3. Zdravotnícke služby

V obci jednoznačne treba zachovať a podporovať poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb. Spolu so všeobecnou ambulanciou preferujú obyvatelia aj detskú ambulanciu a stomatologickú.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Najvyššiu prioritu obyvatelia prikladajú kultúrnym aktivitám, detským ihriskám a voľne prístupným športoviskám.

2.3.5. Bývanie

V oblasti bývania uprednostňujú obyvatelia bývanie v rodinnom dome.

2.3.6. Bezpečnosť

V oblasti bezpečnosti a prevencie obyvatelia uprednostňujú hlavne zvýšený monitoring štátnej polície a monitorovacie systémy na kritických miestach v obci.

Definovanie hlavných zámerov jednotlivých priorít.

Hlavné priority komunitného plánu					
Priorita 1	**Priorita 2**	**Priorita 3**	**Priorita 4**	**Priorita 5**	**Priorita 6**
Sociálne služby	**Služby vzdelávania**	**Zdravotnícke služby**	**Voľno-časové aktivity**	**Bývanie**	**Bezpečnosť**
Zámer	**Zámer**	**Zámer**	**Zámer**	**Zámer**	**Zámer**
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Obce.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.	Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce.	Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.	Bezpečná obec chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
c i e ľ o v é s k u p i n y					
- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - dlhodobo nezamestnaní obyvatelia, - sociálne odkázaní obyvatelia, - seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.	- deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvatelia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - všetci obyvatelia obce	- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - udia závislí od návykových látok,	- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - sociálne odkázaní obyvatelia, - seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život	- sociálne odkázaní obyvatelia, - seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život	- deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvatelia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania - všetci obyvatelia obce

2.3.1. Sociálne služby

Strategický zámer
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení č. 317/2009 Z. z., 332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z.(nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 376/2022 Z. z., 50/2023 Z. z., 192/2023 Z. z., 40/2024 Z. z., **176/2024 Z. z.**), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení č. 183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 430/2019 Z. z., 384/2020 Z. z., 494/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 439/2022 Z. z., 488/2022 Z. z., 65/2023 Z. z., 275/2023 Z. z., 377/2023 Z. z., 257/2024 Z. z., **278/2024 Z. z.**) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z.(nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 376/2022 Z. z., 50/2023 Z. z., 192/2023 Z. z., 40/2024 Z. z., **176/2024 Z. z.**), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdeľovanie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Komentár k programu
Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov obce odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov obce. V rámci financovania predmetného programu

sa financujú opatrovateľská služba a rozvoz obedov, starostlivosť o seniorov, aktivačné práce, dávky v hmotnej a sociálnej núdzi prípadne starostlivosť o deti.

Priestorové a vecné vymedzenie
Zariadenia sociálnych služieb je potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšali kultúrno – historický ráz obce. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre obce bude možné alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení. Uvedené platí hlavne v prípade zariadení ako útulky, nocľaháreň, zariadenia núdzového bývania. Tie by nemali kolidovať ani s existujúcimi a plánovanými rozvojovými aktivitami a infraštruktúrou voľného času, športu a rekreácie. V tejto súvislosti je potrebné riešenie problémov s neprispôsobivými obyvateľmi, ktorých je potrebné premiestniť do okrajových častí obce v záujme zachovania kultúrno historickej hodnoty a zvýšenia turistickej atraktivity.

Trendy
Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. V sociálnej oblasti sa vláda sústredí na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content _id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb.

V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom
Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb. Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb
Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1	Zriadenia zariadenia núdzového bývania.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba priestorov núdzového bývania.

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1	Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba komunitného centra.

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.

Cieľ 1.3.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodom nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 1.3.2	Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Poskytovanie služy SOS hodiniek. Výstavba denného stacionára. Zriadenia klubu dôchodcov. Výstavba domova dôchodcov. Obstaranie vozidla pre rozvoz stravy.
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.
Aktivity	Obstaranie vozidla. Personálne a finančné zabezpečenie.

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4.	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré

	by mohli ohroziť život a zdravie.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Elektronický strážca – GPS monitoring.
Aktivity Technické vybavenie.

Podprogram 1.5 Podporné služby.

Cieľ 1.5.	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.5.1 Poskytovanie podporných služieb.
Aktivity Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.6.1 Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.
Aktivity Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.7.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 1.7.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

Opatrenie 1.7.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

2.3.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach v základných školách, v zmysle racionálnej výživy. Obec zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch a mimoškolských zariadeniach.

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku obec zabezpečuje činnosť a prevádzku materských škôl, základnej školy, školských jedální. V nadväznosti na politiku rozvoja obce počíta s pokračovaním trendu pozitívneho vývoja obyvateľov predproduktívneho veku. Finančné prostriedky na realizáciu programu Služby vzdelávania predstavujú výdavky na financovanie projektov v rámci predškolskej výchovy, ako aj mimoškolskej činnosti. Program zahŕňa kapitálové výdavky spojené s rekonštrukciou budov prípadne obstaraním technického vybavenia potrebného k prevádzke budovy, prípadne pre vzdelávaciu činnosť.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie škôl a školských zariadení.

Trendy

Transformácia školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Program 2	**Služby vzdelávania**
Cieľ 2	**Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.**

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivity	Zmena palivovej základne budovy materskej školy – obstaranie technológie. Rekonštrukcia budovy a zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy. Obstaranie vybavenia materskej školy. Rekonštrukcia kuchyne a jedálne materskej školy s nákupom nového zariadenia a vybavenia. Dostavba exteriérového vybavenia areálu MŠ, hracích prvkov a zelene.
Opatrenie 2.1.2	Záujmové vzdelávanie.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie priestorov pre CVČ.

2.3.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Komentár k programu

Program zahŕňa výdavky obce na zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku (v prípade obecných priestorov zahŕňa bežné výdavky na údržbu priestorov).

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj zdravotníckych služieb je potrebné alokovať do existujúcej priestorovej základne s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb. Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú podnikateľským motívom, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení. Z dotazníkového prieskumu vyplynula potreba určitých špecializovaných zdravotníckych služieb, ktoré obec podporí, avšak ich poskytovanie bude závislé od rozhodnutí externých subjektov.

Program 3	**Zdravotnícke služby**
Cieľ 3	Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivity	Výstavba priestorov pre zdravotné stredisko.
	Podpora riadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých v časti Dedina.
	Podpora riadenia gynekologickej ambulancie v časti Dedina.
	Podpora riadenia stomatologickej ambulancie.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Obec v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizuje kultúrne podujatia, zabezpečí kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzku knižnice, zabezpečí opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky , zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v obci, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a na činnosť športových oddielov a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry v obci. Finančné prostriedky určené na kultúru v obci v programe Kultúra zahŕňajú výdavky múzeá, obecnú knižnicu knižnica, príspevky na kultúrne podujatia a činnosť i.

Program 4. Voľno - časové aktivity

Cieľ 4.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.
	Výstavba športovej infraštruktúry pri starej škole.
	Výstavba telocvične v priestoroch bývalého učiliština.
	Výstavba oplotenia detského ihriska od rieky.
	Výstavba detského ihriska v časti Kolónia.
	Rekonštrukcia športového ihriska v časti Kolónia.
	Výtavba work out iihriska v časti Dedina.
	Rekonštrukcia budov a športových areálov vo vlastníctve obce, najmä šatní futbalového oddielu.
	Rekonštrukcia tenisového ihriska a oplotenia - Kolónia.
	Rekonštrukcia viacúčelového ihriska (výmena mantinelov a povrchu) - Kolónia.
	Výstavba multifunkčného ihriska v časti dedina.
Opatrenie 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci.
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.

Opatrenie 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.5	Podporovať talentovanú mládež.
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Opatrenie 4.8	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia kultúrno - spoločenského strediska – časť kolónia Modernizácia vybavenia kultúrno-spoločenského strediska. Rekonštrukcia obecného domu. Modernizácia vybavenia obecného domu.
Opatrenie 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba amfiteátra.

2.3.5. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území obce. Obec zabezpečuje spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu bytov, ich správu ako aj administratívne činnosti spojené s ich existenciou. Výdavky sú rozpočtované na nákup a prípravu pozemkov na výstavbu IBV a HBV.

Program 5	**Bývanie**
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1.	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV v lokalite Nad Dolinkami. Výstavba plôch IBV v lokalite Záhumnie (od školy po Kolóniu). Výstavba plôch IBV v lokalite pri starej škole. Výstavba plôch IBV v lokalite pri bývalom mlyne. Dostavba plôch IBV v lokalite „Pod Mokraďou". Dostavba plôch IBV východne od zastavaného územia v lokalite Z1/3 pre 35 RD. Dostavba plôch IBV v lokalite Z1/7 pre 15 RD. Dostavba plôch IBV v severnej časti katastra v lokalite Z1/8 pre 10 RD. Dostavba plôch IBV v severozápadnom cípe katastra v lokalite Z1/10 pre 84 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Podháj. Výstavba plôch IBV v lokalite Lihotský potok.
Opatrenie 5.2.	Štandardná nájomná bytová výstavba.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia búracích prác budov SOU. Výstavba nájomného bývania v areáli bývalého SOU.
Opatrenie 5.3.	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zateplenie budov.

2.3.6. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky obec realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov obce a majetku a pripravenosť obce riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov obce a ich majetku. Obec zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí obce v zmysle požiadaviek obyvateľov. Obecná polícia sa zameria hlavne na monitoring oblastí obývaných menej prispôsobivými obyvateľmi, ako aj bočné málo frekventované ulice. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext obce. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude naďalej sledovať významné objekty a príslušnou infraštruktúrou.

Program 6	**Bezpečnosť**
Cieľ 6	**Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.**

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.
Aktivity	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.
Opatrenie 6.2.	Rekonštrukcia rozhlasu.
Aktivity	Výstavba bezdrôtového rozhlasu v lokalite „Pod Mokraďou". Rekonštrukcia miestneho rozhlasu. Zriadenie sms systému informovania občanov.
Opatrenie 6.3.	Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice.
Aktivity	Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice. Modernizácia vybavenia.
Opatrenie 6.4.	Rozšírenie verejného osvetlenia.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Realizácia osvetlenia križovatky od odbočky (Nitrianske Pravno) pri športovom ihrisku. Modernizácia osvetlenia v časti Kolónia – 60 svetelných bodov. Modernizácia osvetlenia v časti Dedina – 85 svetelných bodov.
Opatrenie 6.5.	Rozšírenie kamerového systému.
Aktivity	Výstavba kamerového systému v časti Kolónia.
Opatrenie 6.6.	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.
Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na prechodoch pre chodcov. Realizácia preventívnych akcií štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách. Optimalizácia dopravného značenia. Osadenie spomaľovačov pri škole. Osadenie spomaľovačov pri kaštieli.

2.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu Pravenec sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

2.4.1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zriadenia zariadenia núdzového bývania.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	o. Pravenec	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Pravenec	5

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	o. Pravenec	5
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Pravenec	200

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.

Cieľ 1.3.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodom nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.	Počet nových verejných služieb	výstupu	počet	o. Pravenec	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Pravenec	25
Opatrenie 1.3.2	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	o. Pravenec	3
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Pravenec	150
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.	Počet sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Pravenec	1
		Počet užívateľov služby.	výsledku	počet	o. Pravenec	15

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4.	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	počet	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	počet	20

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5.	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.5.1	Poskytovanie podporných služieb.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	o. Pravenec	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Pravenec	20

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Pravenec	-
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Pravenec	-

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CŽV podporených z Projektov OPV	výstup	absolútny počet	o. Pravenec	-
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	o. Pravenec	-
Opatrenie 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Pravenec	-
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	o. Pravenec	-
Opatrenie 1.7.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Pravenec	-
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	o. Pravenec	-
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	o. Pravenec	-
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	o. Pravenec	-

2.4.2. Služby vzdelávania

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m^2	výstup	m^2	obec Pravenec	0	200
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m^2	výstupu	m^2	obec Pravenec	0	100
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	0	21
Opatrenie 2.1.2	Záujmové vzdelávanie.	Výmera vybudovaných priestorov v m^2	výstup	m^2	obec Pravenec	0	200
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m^2	výstupu	m^2	obec Pravenec	0	200
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	0	50

2.4.3. Zdravotnícke služby

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Pravenec	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	10
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	10
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	obec Pravenec	1
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Pravenec	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	1295

2.4.4. Voľno - časové aktivity

Program 4 **Voľno - časové aktivity**

Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Pravenec	15
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Pravenec	500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	200
Opatrenie 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Pravenec	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	50
Opatrenie 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Pravenec	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	30
Opatrenie 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Pravenec	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	25
Opatrenie 4.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Pravenec	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	25
Opatrenie 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Pravenec	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	25
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	obec Pravenec	5
Opatrenie 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Pravenec	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	55
Opatrenie 4.8	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m^2	výstup	m^2	obec Pravenec	1500
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Pravenec	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m^2	obec Pravenec	1500
Opatrenie 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	obec Pravenec	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Pravenec	2500
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	obec Pravenec	20

2.4.5. Bývanie

Program 5 **Bývanie**

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Pravenec	5
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Pravenec	150
Opatrenie 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.	Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Pravenec	80
Opatrenie 5.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	o. Pravenec	100
		Celková zateplená plocha	výsledku	m^2	o. Pravenec	5000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Pravenec	1295

2.4.6. Bezpečnosť

Program 6 **Bezpečnosť**

Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	o. Pravenec	1
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Pravenec	25
Opatrenie 6.2	Rekonštrukcia rozhlasu.	Pokrytie územia rozhlasom a televíziou	dopad	%	o. Pravenec	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	o. Pravenec	1295
		Počet novonainštalovaných reprosústav,	výstup	počet	o. Pravenec	20

Opatrenie 6.3	Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	o. Pravenec	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m^2	výstupu	m^2	o. Pravenec	100
Opatrenie 6.4	Rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet zrekonštruovaných svietidiel	výsledku	počet	o. Pravenec	150
		Zníženie spotreby el. energie	dopadu	%	o. Pravenec	60
Opatrenie 6.5	Rozšírenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	o. Pravenec	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Pravenec	30
		Pokrytie územia	dopad	%	o. Pravenec	70
Opatrenie 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.	Počet realizovaných Projektov	výsledok	m	o. Pravenec	5
		Počet užívateľov prokjektov	dopad	%	o. Pravenec	1295

2.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €.**

2.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku.						
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.						
Cieľ1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.					
Opatrenie 1.1.1	Zriadenia zariadenia núdzového bývania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Výstavba priestorov núdzového bývania.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.						
Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.					
Opatrenie 1.2.1	Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
	Výstavba komunitného centra.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.						
Cieľ 1.3	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodom nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.					
Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 1.3.2	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Poskytovanie služy SOS hodiniek.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Výstavba denného stacionára.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Zriadenia klubu dôchodcov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba domova dôchodcov.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Obstaranie vozidla pre rozvoz stravy.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obstaranie vozidla.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
Podprogram 1.4.	Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.					
Cieľ 1.4	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Opatrenie 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické vybavenie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Podprogram 1.5.	Podporné služby.					
Cieľ 1.5	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.					
Opatrenie 1.5.1	Poskytovanie podporných služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Podprogram 1.6.	Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					
Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.					
Opatrenie 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Pravenec

Podprogram 1.7	Služby zamestnanosti					
Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
Opatrenie 1.7.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 1.7.1	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	*stredná*	*vysoká*	*malá*	*stredná*	*vysoká*	
		0,1	*0,3*	*0,6*	*0,25*	*0,5*	*0,75*	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6			0,75	0,45

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.					
Cieľ1.1.					
Opatrenie 1.1.1					
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.					
Cieľ 1.2.					
Opatrenie 1.2.1					
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.					
Cieľ 1.3					
Opatrenie 1.3.1					
Opatrenie 1.3.2					
Opatrenie 1.3.3					
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.					
Cieľ 1.4					
Opatrenie 1.4.1					
Podprogram 1.5. Podporné služby.					
Cieľ 1.5					
Opatrenie 1.5.1					
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					
Cieľ 1.6					
Opatrenie 1.6.1					
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti					
Cieľ 1.7					
Opatrenie 1.7.1					
Opatrenie 1.7.2					
Opatrenie 1.7.3					

2.5.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy, povinnej školskej dochádky, v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri školách v zmysle racionálnej výživy. Obec zabezpečí priestory a personálne zdroje za záujmovú činnosť v školských kluboch.						
Program 2 Služby vzdelávania						
Cieľ 2.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 2.1	Modernizácia zariadení celoživotného vzdelávania a záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zmena palivovej základne budovy materskej školy – obstaranie technológie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Rekonštrukcia budovy a zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Obstaranie vybavenia materskej školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Rekonštrukcia kuchyne a jedálne materskej školy s nákupom nového zariadenia a vybavenia.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Dostavba exteriérového vybavenia areálu MŠ, hracích prvkov a zelene.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 2.2	Záujmové vzdelávanie.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktiity	Spracovanie technickej dokumentácie.	posľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Zriadenie priestorov pre CVČ.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	*stredná*	*vysoká*	*malá*	*stredná*	*vysoká*	
		0,1	*0,3*	*0,6*	*0,25*	*0,5*	*0,75*	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1				0,5		0,05
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25			0,15

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 2 Služby vzdelávania					
Cieľ 2.					
Opatrenie 2.1					
Opatrenie 2.2					

2.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Program 3 Zdravotnícke služby						
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba priestorov pre zdravotné stredisko.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Podpora riadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých v časti Dedina.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Podpora riadenia gynekologickej ambulancie v časti Dedina.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Podpora riadenia stomatologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	*stredná*	*vysoká*	*malá*	*stredná*	*vysoká*	
		0,1	*0,3*	*0,6*	*0,25*	*0,5*	*0,75*	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25			0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5		0,3

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 3 Zdravotnícke služby					
Cieľ 3					
Opatrenie 3.1					
Opatrenie 3.2					
Opatrenie 3.3					

2.5.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Program 4. Voľno - časové aktivity						
Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
	Výstavba športovej infraštruktúry pri starej škole.	200	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba telocvične v priestoroch bývalého učiliština.	600	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba oplotenia detského ihriska od rieky.	5	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba detského ihriska v časti Kolónia.	20	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Rekonštrukcia športového ihriska v časti Kolónia.	150	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výtavba work out iihriska v časti Dedina.	5	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Rekonštrukcia budov a športových areálov vo vlastníctve obce, najmä šatní futbalového oddielu.	150	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Rekonštrukcia tenisového ihriska a oplotenia - Kolónia.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Rekonštrukcia viacúčelového ihriska (výmena mantinelov a povrchu) - Kolónia.	150	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba multifunkčného ihriska v časti dedina.	350	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti kultúry - Knižnica.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce	verejný, tretí sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Pravenec
Opatrenie 4.8	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
	Rekonštrukcia kultúrno - spoločenského strediska – časť kolónia	850	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Modernizácia vybavenia kultúrno-spoločenského strediska.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Rekonštrukcia obecného domu.	700	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Modernizácia vybavenia obecného domu.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Výstavba amfiteátra.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	*stredná*	*vysoká*	*malá*	*stredná*	*vysoká*	
		0,1	*0,3*	*0,6*	*0,25*	*0,5*	*0,75*	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 4. Voľno - časové aktivity					
Cieľ 4					
Opatrenie 4.1					
Opatrenie 4.2					
Opatrenie 4.3					
Opatrenie 4.4					
Opatrenie 4.5					
Opatrenie 4.6					
Opatrenie 4.7					
Opatrenie 4.8					

2.5.5. Bývanie

Strategický zámer						
Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.						
Program 5 Bývanie						
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.					
Opatrenie 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba plôch IBV v lokalite Nad Dolinkami.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba plôch IBV v lokalite Záhumnie (od školy po Kolóniu).	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba plôch IBV v lokalite pri starej škole.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba plôch IBV v lokalite pri bývalom mlyne.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Dostavba plôch IBV v lokalite „Pod Mokraďou".	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Dostavba plôch IBV východne od zastavaného územia v lokalite Z1/3 pre 35 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Dostavba plôch IBV v lokalite Z1/7 pre 15 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Dostavba plôch IBV v severnej časti katastra v lokalite Z1/8 pre 10 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Dostavba plôch IBV v severozápadnom cípe katastra v lokalite Z1/10 pre 84 RD.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba plôch IBV v lokalite Podháj.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba plôch IBV v lokalite Lihotský potok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
	Realizácia búracích prác budov SOU.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Výstavba nájomného bývania v areáli bývalého SOU.	12000	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 5.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
	Zateplenie budov.	5000	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	*stredná*	*vysoká*	*malá*	*stredná*	*vysoká*	
		0,1	*0,3*	*0,6*	*0,25*	*0,5*	*0,75*	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45

2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vysoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 5 Bývanie					
Opatrenie 5.1					
Opatrenie 5.2					
Opatrenie 5.3					

2.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Program 6 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Pravenec
Opatrenie 6.2	Rekonštrukcia rozhlasu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba bezdrôtového rozhlasu v lokalite „Pod Mokraďou".	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Zriadenie sms systému informovania občanov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 6.3	Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Modernizácia vybavenia.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 6.4	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Realizácia osvetlenia križovatky od odbočky (Nitrianske Pravno) pri športovom ihrisku.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Modernizácia osvetlenia v časti Kolónia – 60 svetelných bodov.	120	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
	Modernizácia osvetlenia v časti Dedina – 85 svetelných bodov.	160	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 6.5	Rozšírenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba kamerového systému v časti Kolónia.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Pravenec
Opatrenie 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na prechodoch pre chodcov.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Optimalizácia dopravného značenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Osadenie spomaľovačov pri škole.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Pravenec
	Osadenie spomaľovačov pri kaštieli.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Pravenec

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	*stredná*	*vysoká*	*malá*	*stredná*	*vysoká*	
		0,1	*0,3*	*0,6*	*0,25*	*0,5*	*0,75*	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 6 Bezpečnosť					
Cieľ 6					
Opatrenie 6.1					
Opatrenie 6.2					
Opatrenie 6.3					
Opatrenie 6.4					
Opatrenie 6.5					
Opatrenie 6.6					

2.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

PRAVIDLÁ FINANCOVANIA CIEĽA INVESTOVANIE DO ZAMESTNANOSTI A RASTU – PRE PRIJÍMATEĽOV V RÁMCI MENEJ ROZVINUTÝCH REGIÓNOV (VŠETKY KRAJE SR S VÝNIMKOU BRATISLAVSKÉHO KRAJA) A PRE PRIJÍMATEĽOV KOHÉZNEHO FONDU

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasldujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
			celé územie SR	

			s výnimkou okresu Bratislava	
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje[5]	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis[4]
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje[5]	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ[6]	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis[4]
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje[5]	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ[6]	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomociv rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis[4]
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %

Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;

- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**

- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;

- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;

- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatreniasociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarity s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklodopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom"**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkouhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.
Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.
Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.
Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

2.6.1. Sociálne služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1									
Projekt 1.1.1	151	151	128	23	11	0	12	0	0
Cieľ 1.2.									
Projekt 1.2.1	1 510	1 510	1 284	227	106	0	121	0	0
Cieľ 1.3									
Projekt 1.3.1	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Projekt 1.3.2	1 895	1 895	1 611	284	133	0	152	0	0
Projekt 1.3.3	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Cieľ 1.4									
Projekt 1.4.1	15	15	13	2	1	0	1	0	0
Cieľ 1.5									
Projekt 1.5.1									
Spolu	3 611	3 611	3 069	542	253	0	289	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	483	483	410	72	34	0	39	0	0
2026	903	903	767	135	63	0	72	0	0

2027	903	903	767	135	63	0	72	0	0
2028	903	903	767	135	63	0	72	0	0
2029	420	420	357	63	29	0	34	0	0
Spolu	3 611	3 611	3 069	542	253	0	289	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.2. Služby vzdelávania

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2									
Projekt 2.1	330	330	281	50	23	0	26	0	0
Projekt 2.2	350	350	298	53	25	0	28	0	0
Spolu	680	680	578	102	48	0	54	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	83	83	70	12	6	0	7	0	0
2026	170	170	145	26	12	0	14	0	0
2027	170	170	145	26	12	0	14	0	0
2028	170	170	145	26	12	0	14	0	0

2029	88	88	74	13	6	0	7	0	0
Spolu	680	680	578	102	48	0	54	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.3. Zdravotnícke služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 3.4	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Spolu	500	500	425	75	35	0	40	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

				zdroje spolu					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	125	125	106	19	9	0	10	0	0
2026	125	125	106	19	9	0	10	0	0
2027	125	125	106	19	9	0	10	0	0
2028	125	125	106	19	9	0	10	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	500	500	425	75	35	0	40	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

2.6.4. Voľno - časové aktivity

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4									
Projekt 4.1	1 690	1 690	1 437	254	118	0	135	0	0
Projekt 4.8	2 105	2 105	1 789	316	147	0	168	0	0
Projekt 4.9	51	51	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	3 846	3 846	3 269	577	269	0	308	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	962	962	817	144	67	0	77	0	0
2026	962	962	817	144	67	0	77	0	0
2027	962	962	817	144	67	0	77	0	0
2028	962	962	817	144	67	0	77	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3 846	3 846	3 269	577	269	0	308	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.5. Bývanie

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5									
Projekt 5.2	12 000	12 000	10 200	1 800	840	0	960	0	0
Projekt 5.3	5 000	5 000	4 250	750	350	0	400	0	0
Spolu	17000	17000	14450	2550	1190	0	1360	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	3000	3000	2550	450	210	0	240	0	0
2026	4250	4250	3613	638	298	0	340	0	0
2027	4250	4250	3613	638	298	0	340	0	0
2028	4250	4250	3613	638	298	0	340	0	0
2029	1250	1250	1063	188	88	0	100	0	0
Spolu	17000	17000	14450	2550	1190	0	1360	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
ŠFRB
...

2.6.6. Bezpečnosť

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6									
Projekt 6.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekt 6.3	220	220	187	33	15	0	18	0	0
Projekt 6.4	450	450	383	68	32	0	36	0	0
Projekt 6.5	285	285	242	43	20	0	23	0	0
Projekt 6.6									
Spolu	965	965	820	145	68	0	77	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	74	74	63	11	5	0	6	0	0
2026	241	241	205	36	17	0	19	0	0
2027	241	241	205	36	17	0	19	0	0
2028	241	241	205	36	17	0	19	0	0
2029	168	168	142	25	12	0	13	0	0
Spolu	965	965	820	145	68	0	77	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude Správa o realizácii KP, ktorú vypracuje Sociálne oddelenie a Komisia pre sociálnu oblasť.

Spôsob modifikovania KP
Predkladať návrhy na modifikovanie KP bude v právomoci starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Sociálna komisia môže tiež predkladať obecnému zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KP. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii návrh na modifikovanie KP. Na zasadnutia MZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Komisia Dopadovú analýzu plnenia KP.

Doplnenie KP sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KP, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramu, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie alebo obecného zastupiteľstva.

2.8. Monitorovanie

Monitorovanie plnenia KP bude vykonávať Sociálna komisia. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Komisie budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením KP. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KP, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec obecného

zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KP na obecného úradu alebo u Koordinátora pre stratégiu.

3. Použitá literatúra

1. Národná stratégia rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030
2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mezianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
3. Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
4. Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
5. Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., ...)
9. Novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. Petrvalská, 2010
11. Šeďová, M., 2010
12. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
13. Vagač, 2011, s.4
14. http://www.etrend.sk, 11.8.2011
15. Atlas krajiny SR, 2002
16. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
17. Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
18. Partnerská dohoda 2021 - 2027
19. Zmluva o fungovaní Európskej únie
20. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
21. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
22. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
23. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
24. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
25. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
26. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
27. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
28. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
29. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
30. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
31. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
32. http://www.upsvar.sk
33. http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx
34. http://www.nrozp.sk/
35. http://www.sodbtn.sk/
36. http://datacube.statistics.sk
37. https://www.scitanie.sk/
38. https://sk.wikipedia.org/wiki
39. https://www.meteoblue.com/sk
40. https://www.slovensko.sk/sk/lokality/
41. PHRSR Pravenec ,
42. Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002
43. www. https://www.muranskahuta.sk
44. https://www.shmu.sk

Obsah

0. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady 3

0.1. Princípy, zásady a ciele 4
0.2. Definovanie skupín sociálnych služieb 6
0.3. Legislatívne súvislosti 7
0.4. Východiská 7
0.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti 12

1. Sociálno – ekonomická analýza 13

1.1. Základná charakteristika obce 13
1.2. Popis lokality 22
1.3. Demografický vývoj 24
1.4. Vzdelanie a zamestnanosť 35
1.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy 37
1.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva 40
1.7. Analýza verejných sociálnych služieb 42
1.8. Bývanie 53
1.9. Definovanie zainteresovaných skupín 55
1.10. Definovanie cieľových skupín 57

2. Strategická časť 61

2.1. SWOT analýzy a definovanie priorít 61
2.2. Vízia a poslanie 69
2.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov 71
2.4. Merateľné indikátory 83
2.5. Akčné plánovanie 86
2.6. Finančné plánovanie 97
2.7. Hodnotenie 107
2.8. Monitorovanie 107

3. Použitá literatúra 107

SCARABEO-SK, s.r.o.

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.

Adresa:
P.O.Box. č. 8
Banská Bystrica
974 09

tel: 0907 439 224
0911 439 224
e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
scarabeo.sk@gmail.com

Sídlo:
Povstalecká cesta 16
Banská Bystrica
974 09